
ברסלב
דפוס מוהרא"ש
לְמוּד יוֹמִי
משניות
זוהר
עם תיקוני זוהר
דף ליום לסיום בשנה
בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א
יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה
פרשת
פנחס תשפ"ו
ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת בָּבָא־קַמָּא פֶּרֶק ה

א. שׁוֹר שֶׁנָּגַח אֶת הַפָּרָה וְנִמְצָא עֻבָּרָה בְּצִדָּהּ, וְאֵין יָדוּעַ אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְּחָהּ יָלְדָה, אִם מִשֶּׁנִּגְּחָהּ יָלְדָה - מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק לַפָּרָה וּרְבִיעַ נֶזֶק לַוָּלָד. וְכֵן פָּרָה שֶׁנָּגְחָה אֶת הַשּׁוֹר וְנִמְצָא וְלָדָהּ בְּצִדָּהּ, וְאֵין יָדוּעַ אִם עַד שֶׁלֹּא נָגְחָה יָלְדָה, אִם מִשֶּׁנִּגְחָה יָלְדָה - מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק מִן הַפָּרָה וּרְבִיעַ נֶזֶק מִן הַוָּלָד: ב. הַקַּדָּר שֶׁהִכְנִיס קְדֵרוֹתָיו לַחֲצַר בַּעַל־הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת, וְשִׁבְּרָתַן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת - פָּטוּר; וְאִם הָיְתָה בָהֶן - בַּעַל הַקְּדֵרוֹת חַיָּב; וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת - בַּעַל חָצֵר חַיָּב. הִכְנִיס פֵּרוֹתָיו לַחֲצַר בַּעַל־הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת, וַאֲכָלָתַן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת - פָּטוּר; וְאִם הָיְתָה בָהֶן - בַּעַל הַפֵּרוֹת חַיָּב; וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת - בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב: ג. הִכְנִיס שׁוֹרוֹ לַחֲצַר בַּעַל־הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת, וּנְגָחוֹ שׁוֹרוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת, אוֹ שֶׁנִּשְׁכוֹ כַּלְבּוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת - פָּטוּר. נָגַח הוּא שׁוֹרוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת - חַיָּב. נָפַל לְבוֹרוֹ וְהִבְאִישׁ מֵימָיו - חַיָּב. הָיָה אָבִיו אוֹ בְּנוֹ לְתוֹכוֹ - מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּפֶר. וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת - בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב. רַבִּי אוֹמֵר: בְּכֻלָּן אֵינוֹ חַיָּב, עַד שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו לִשְׁמֹר: ד. שׁוֹר שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּן לַחֲבֵרוֹ וְהִכָּה אֶת הָאִשָּׁה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ - פָּטוּר מִדְּמֵי וְלָדוֹת. וְאָדָם שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּן לַחֲבֵרוֹ, וְהִכָּה אֶת הָאִשָּׁה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ - מְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת. כֵּיצַד מְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת? שָׁמִין אֶת הָאִשָּׁה כַּמָּה הִיא יָפָה עַד שֶׁלֹּא יָלְדָה וְכַמָּה הִיא יָפָה מִשֶּׁיָּלְדָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: אִם־כֵּן, מִשֶּׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת - מַשְׁבַּחַת! אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַוְּלָדוֹת כַּמָּה הֵן יָפִין, וְנוֹתֵן לַבַּעַל. וְאִם אֵין לָהּ בַּעַל - נוֹתֵן לְיוֹרְשָׁיו. הָיְתָה שִׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה, אוֹ גִּיּוֹרֶת - פָּטוּר: ה. הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפָתָחוֹ לִרְשׁוּת־הָרַבִּים, אוֹ בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים וּפָתָחוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפָתָחוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אַחֵר - חַיָּב. הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וָמֵת - חַיָּב. אֶחָד הַחוֹפֵר בּוֹר, שִׂיחַ וּמְעָרָה, חֲרִיצִין וְנְעִיצִין - חַיָּב. אִם־כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר (שְׁמוֹת כא, לג): "בּוֹר"? מַה בּוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְהָמִית - עֲשָׂרָה טְפָחִים, אַף כֹּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְהָמִית - עֲשָׂרָה טְפָחִים. הָיוּ פְּחוּתִין מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וָמֵת - פָּטוּר. וְאִם הֶזֵּק בּוֹ - חַיָּב: ו. בּוֹר שֶׁל שְׁנֵי שֻׁתָּפִין, עָבַר עָלָיו הָרִאשׁוֹן וְלֹא כִּסָּהוּ, וְהַשֵּׁנִי וְלֹא כִּסָּהוּ - הַשֵּׁנִי חַיָּב. כִּסָּהוּ הָרִאשׁוֹן, וּבָא הַשֵּׁנִי וּמְצָאוֹ מְגֻלֶּה וְלֹא כִּסָּהוּ - הַשֵּׁנִי חַיָּב. כִּסָּהוּ כָּרָאוּי, וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וָמֵת - פָּטוּר. לֹא כִּסָּהוּ כָּרָאוּי, וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וָמֵת - חַיָּב. נָפַל לְפָנָיו מִקּוֹל הַכְּרִיָּה - חַיָּב. לְאַחֲרָיו מִקּוֹל הַכְּרִיָּה - פָּטוּר. נָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר וְכֵלָיו וְנִשְׁתַּבְּרוּ, חֲמוֹר וְכֵלָיו וְנִתְקָרְעוּ -

חַיָּב עַל הַבְּהֵמָה וּפָטוּר עַל הַכֵּלִים. נָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה, וְקָטָן - חַיָּב. בֵּן אוֹ בַּת, עֶבֶד אוֹ אָמָה - פָּטוּר: ז. אֶחָד שׁוֹר וְאֶחָד כָּל בְּהֵמָה לִנְפִילַת הַבּוֹר, וּלְהַפְרָשַׁת הַר־סִינַי, וּלְתַשְׁלוּמֵי כֶּפֶל, וְלַהֲשָׁבַת אֲבֵדָה, לִפְרִיקָה, לַחֲסִימָה, לַכְּלְאַיִם, וְלַשַּׁבָּת. וְכֵן חַיָּה וָעוֹף כַּיּוֹצֵא בָּהֶן. אִם־כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר (שְׁמוֹת כא, לג): "שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר"? אֶלָּא שֶׁדִּבֵּר הַכָּתוּב בַּהְווָה:

מַסֶּכֶת בָּבָא־קַמָּא פֶּרֶק ו

ו. הַכּוֹנֵס צֹאן לַדִּיר, וְנָעַל בִּפְנֵיהָ כָּרָאוּי, וְיָצְאָה וְהִזִּיקָה - פָּטוּר. לֹא נָעַל בִּפְנֵיהָ כָּרָאוּי, וְיָצְאָה וְהִזִּיקָה - חַיָּב. נִפְרְצָה בַּלַּיְלָה אוֹ שֶׁפְּרָצוּהָ לִסְטִים וְיָצְאָה וְהִזִּיקָה - פָּטוּר. הוֹצִיאוּהָ לִסְטִים - לִסְטִים חַיָּבִים: ב. הִנִּיחָהּ בַּחַמָּה, אוֹ שֶׁמְּסָרָהּ לְחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. וְיָצְאָה וְהִזִּיקָה - חַיָּב. מְסָרָהּ לְרוֹעֶה - נִכְנָס רוֹעֶה תַּחְתָּיו. נָפְלָה לַגִּינָּה וְנֶהֱנֵית - מְשַׁלֶּמֶת מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית. יָרְדָה כְּדַרְכָּהּ וְהִזִּיקָה, - מְשַׁלֶּמֶת מַה שֶּׁהִזִּיקָה. כֵּיצַד מְשַׁלֶּמֶת מַה שֶּׁהִזִּיקָה? שָׁמִין בֵּית־סְאָה בְּאוֹתָהּ שָׁדֶה, כַּמָּה הָיְתָה יָפָה וְכַמָּה הֵיא יָפָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אָכְלָה פֵּרוֹת גְּמוּרִים - מְשַׁלֶּמֶת פֵּרוֹת גְּמוּרִים. אִם סְאָה - סְאָה, אִם סָאתַיִם - סָאתַיִם: ג. הַמַּגְדִּישׁ בְּתוֹךְ שָׂדֶה שֶׁל חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת, וַאֲכָלָתַן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַשָּׂדֶה - פָּטוּר; וְאִם הֶזִּקָה בָּהֶן - בַּעַל הַגְּדִישׁ חַיָּב. וְאִם הִגְדִּישׁ בִּרְשׁוּת - בַּעַל הַשָּׂדֶה חַיָּב: ד. הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה בְּיַד חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן - פָּטוּר בְּדִינֵי אָדָם, וְחַיָּב בְּדִינֵי שָׁמַיִם. שָׁלַח בְּיַד פִּקֵּחַ - הַפִּקֵּחַ חַיָּב. אֶחָד הֵבִיא אֶת הָאוּר, וְאֶחָד הֵבִיא אֶת הָעֵצִים - הַמֵּבִיא אֶת הָעֵצִים חַיָּב. אֶחָד הֵבִיא אֶת הָעֵצִים, וְאֶחָד הֵבִיא אֶת הָאוּר - הַמֵּבִיא אֶת הָאוּר חַיָּב. בָּא אַחֵר וְלִבָּה - הַמְלַבֶּה חַיָּב. לִבְּתָה הָרוּחַ - כֻּלָּן פְּטוּרִין. הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה וְאָכְלָה עֵצִים אוֹ אֲבָנִים, אוֹ עָפָר - חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כב, ה): "כִּי תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ, אוֹ הַקָּמָה, אוֹ הַשָּׂדֶה - שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת הַבְּעֵרָה". עָבְרָה גָּדֵר שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ אַרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ דֶּרֶךְ הָרַבִּים, אוֹ נָהָר - פָּטוּר. הַמַּדְלִיק בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, עַד כַּמָּה תַּעֲבֹר הַדְּלֵקָה? רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הוּא בְּאֶמְצַע בֵּית־כּוֹר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמּוֹת, כְּדֶרֶךְ רְשׁוּת־הָרַבִּים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: חֲמִשִּׁים אַמָּה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: "שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת הַבְּעֵרָה" (שָׁם). הַכֹּל לְפִי הַדְּלֵקָה: ה. הַמַּדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ, וְהָיוּ בוֹ כֵּלִים וְדָלְקוּ - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יְשַׁלֵּם מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא גָּדִישׁ שֶׁל חִטִּים אוֹ שֶׁל שְׂעוֹרִים. הָיָה גָּדִי כָּפוּת לוֹ וְעֵבֶד סָמוּךְ לוֹ, וְנִשְׂרַף עִמּוֹ - חַיָּב. עֵבֶד כָּפוּת לוֹ וּגְדִי סָמוּךְ לוֹ, וְנִשְׂרַף עִמּוֹ - פָּטוּר. וּמוֹדִים חֲכָמִים

לְרַבִּי יְהוּדָה בַּמַּדְלִיק אֶת הַבִּירָה, שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם כָּל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ; שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לְהָנִיחַ בַּבָּתִּים: ו. גֵּץ שֶׁיָּצָא מִתַּחַת הַפַּטִּישׁ, וְהִזִּיק – חַיָּב. גָּמָל שֶׁהָיָה טָעוּן פִּשְׁתָּן וְעָבַר בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, וְנִכְנַס פִּשְׁתָּנוֹ לְתוֹךְ הַחֲנוּת, וְדָלְקוּ בְּנֵרוֹ שֶׁל חֲנְוָנִי וְהִדְלִיק אֶת הַבִּירָה – בַּעַל הַגָּמָל חַיָּב. הִנִּיחַ חֲנְוָנִי נֵרוֹ מִבַּחוּץ – הַחֲנְוָנִי חַיָּב; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּנֵר חֲנֻכָּה פָּטוּר:

מַסֶּכֶת בָּבָא־קַמָּא פֶּרֶק ז

א. מְרֻבָּה מִדַּת תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל מִמִּדַּת תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה, שֶׁמִּדַּת תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל נוֹהֶגֶת בֵּין בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים וּבֵין בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים, וּמִדַּת תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה – אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בְּשׁוֹר וָשֶׂה בִּלְבַד, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כא, לז) "כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ" וְגוֹ'. אֵין הַגּוֹנֵב אַחַר הַגַּנָּב מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל; וְלֹא הַטּוֹבֵחַ וְלֹא הַמּוֹכֵר אַחַר הַגַּנָּב מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה: ב. גָּנַב עַל־פִּי שְׁנַיִם, וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם אוֹ עַל־פִּי שְׁנַיִם אֲחֵרִים – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. גָּנַב וּמָכַר בְּשַׁבָּת, גָּנַב וּמָכַר לַעֲבוֹדָה־זָרָה; גָּנַב וְטָבַח בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים; גָּנַב מִשֶּׁל אָבִיו וְטָבַח וּמָכַר, וְאַחַר־כָּךְ מֵת אָבִיו; גָּנַב וְטָבַח, וְאַחַר־כָּךְ הִקְדִּישׁ – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. גָּנַב וְטָבַח לִרְפוּאָה אוֹ לְכִלְבִּים; הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה; הַשּׁוֹחֵט חֻלִּין בַּעֲזָרָה – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בִּשְׁנֵי אֵלּוּ: ג. גָּנַב עַל־פִּי שְׁנַיִם, וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם, וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִין – מְשַׁלְּמִין הַכֹּל. גָּנַב עַל־פִּי שְׁנַיִם, וְטָבַח וּמָכַר עַל־פִּי שְׁנַיִם אֲחֵרִים: אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִמְצְאוּ זוֹמְמִין – הָרִאשׁוֹנִים מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל, וְהָאַחֲרוֹנִים מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי שְׁלִשָּׁה. נִמְצְאוּ אַחֲרוֹנִים זוֹמְמִין – הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל, וְהֵן מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי שְׁלִשָּׁה. אֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים זוֹמֵם – בָּטְלָה עֵדוּת שְׁנֵיהֶם. אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים זוֹמֵם – בָּטְלָה כָּל הָעֵדוּת; שֶׁאִם אֵין גְּנֵבָה אֵין טְבִיחָה וְאֵין מְכִירָה: ד. גָּנַב עַל־פִּי שְׁנַיִם, וְטָבַח וּמָכַר עַל־פִּי עֵד אֶחָד, אוֹ עַל־פִּי עַצְמוֹ – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל, וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. גָּנַב וְטָבַח בְּשַׁבָּת; גָּנַב וְטָבַח לַעֲבוֹדָה־זָרָה; גָּנַב מִשֶּׁל אָבִיו וּמֵת אָבִיו, וְאַחַר־כָּךְ טָבַח וּמָכַר; גָּנַב וְהִקְדִּישׁ, וְאַחַר־כָּךְ טָבַח וּמָכַר – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: קָדָשִׁים שֶׁחַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. וְשֶׁאֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָם – פָּטוּר: ה. מְכָרוֹ חוּץ מֵאֶחָד מִמֵּאָה שֶׁבּוֹ, אוֹ שֶׁהָיְתָה לוֹ בּוֹ שָׁתָפוּת, הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְּיָדוֹ, הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר – מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל, וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי

אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. גָּנַב בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים וְטָבַח וּמָכַר חוּץ מֵרְשׁוּתָם, אוֹ שֶׁגָּנַב חוּץ מֵרְשׁוּתָם, וְטָבַח וּמָכַר בִּרְשׁוּתָם, אוֹ שֶׁגָּנַב וְטָבַח וּמָכַר חוּץ מֵרְשׁוּתָם - מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. אֲבָל גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר בִּרְשׁוּתָם - פָּטוּר: ו. הָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא, וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים - פָּטוּר; הִגְבִּיהוֹ אוֹ שֶׁהוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים וָמֵת - חַיָּב. נְתָנוֹ לִבְכוֹרוֹת בְּנוֹ, אוֹ לְבַעַל חוֹבוֹ, לְשׁוֹמֵר חִנָּם, וְלַשּׁוֹאֵל, לְנוֹשֵׂא שָׂכָר, וְלַשּׁוֹכֵר; וְהָיָה מוֹשְׁכוֹ, וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים - פָּטוּר; הִגְבִּיהוֹ, אוֹ שֶׁהוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים, וָמֵת - חַיָּב: ז. אֵין מְגַדְּלִין בְּהֵמָה דַּקָּה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אֲבָל מְגַדְּלִין בְּסוּרְיָא, וּבְמִדְבָּרוֹת שֶׁבְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. אֵין מְגַדְּלִין תַּרְנְגוֹלִים בִּירוּשָׁלַיִם, מִפְּנֵי הַקָּדָשִׁים, וְלֹא כֹהֲנִים בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי הַטָּהֳרוֹת. אֵין מְגַדְּלִין חֲזִירִים בְּכָל מָקוֹם. לֹא יְגַדֵּל אָדָם אֶת הַכֶּלֶב, אֶלָּא אִם־כֵּן הָיָה קָשׁוּר בְּשַׁלְשֶׁלֶת. אֵין פּוֹרְסִין נִשְׁבִּים לַיּוֹנִים, אֶלָּא אִם־כֵּן הָיָה רָחוֹק מִן הַיִּשּׁוּב שְׁלֹשִׁים רִיס:

מַסֶּכֶת בָּבָא־קַמָּא פֶּרֶק ח

א. הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ - חַיָּב עָלָיו מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה דְּבָרִים: בְּנֶזֶק, בְּצַעַר, בִּרְפוּי, בִּשֶּׁבֶת, וּבְבשֶׁת. בְּנֶזֶק כֵּיצַד? סִמֵּא אֶת עֵינוֹ, קָטַע אֶת יָדוֹ, שִׁבֵּר אֶת רַגְלוֹ - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא עֶבֶד נִמְכָּר בַּשּׁוּק, וְשָׁמִין כַּמָּה הָיָה יָפֶה וְכַמָּה הוּא יָפֶה. צַעַר? כְּוָאוֹ בַּשְּׁפּוּד אוֹ בַּמַּסְמֵר, וַאֲפִלּוּ עַל צְפָרְנוֹ, מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה חַבּוּרָה - אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם כַּיּוֹצֵא בָּזֶה רוֹצֶה לִטֹּל לִהְיוֹת מִצְטַעֵר כָּךְ. רִפּוּי? הִכָּהוּ - חַיָּב לְרַפְּאוֹתוֹ. עָלוּ בוֹ צְמָחִים, אִם מֵחֲמַת הַמַּכָּה - חַיָּב. שֶׁלֹּא מֵחֲמַת הַמַּכָּה - פָּטוּר. חָיְתָה וְנִסְתְּרָה, חָיְתָה וְנִסְתְּרָה - חַיָּב לְרַפְּאוֹתוֹ. חָיְתָה כָּל צָרְכָּהּ - אֵינוֹ חַיָּב לְרַפְּאוֹתוֹ. שֶׁבֶת? רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא שׁוֹמֵר קִשּׁוּאִין, שֶׁכְּבָר נָתַן לוֹ דְּמֵי יָדוֹ וּדְמֵי רַגְלוֹ. בּשֶׁת? הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ. הַמְבַיֵּשׁ אֶת הֶעָרוֹם, הַמְבַיֵּשׁ אֶת הַסּוּמָא, וְהַמְבַיֵּשׁ אֶת הַיָּשֵׁן - חַיָּב; וְיָשֵׁן שֶׁבִּיֵּשׁ - פָּטוּר. נָפַל מִן הַגַּג, וְהִזִּיק וּבִיֵּשׁ - חַיָּב עַל הַנֶּזֶק, וּפָטוּר עַל הַבּשֶׁת. שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כה, יא): "וְשָׁלְחָה יָדָהּ וְהֶחֱזִיקָה בִּמְבֻשָׁיו"; אֵינוֹ חַיָּב עַל הַבּשֶׁת עַד שֶׁיְּהֵא מִתְכַּוֵּן: ב. זֶה חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּשּׁוֹר: שֶׁהָאָדָם מְשַׁלֵּם נֶזֶק, צַעַר, רִפּוּי, שֶׁבֶת, וּבשֶׁת, וּמְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת; וְשׁוֹר אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא נֶזֶק, וּפָטוּר מִדְּמֵי וְלָדוֹת: ג. הַמַּכֶּה אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם חַבּוּרָה, וְהַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים - חַיָּב בְּכֻלָּן. הַחוֹבֵל בְּעֶבֶד עִבְרִי - חַיָּב בְּכֻלָּן, חוּץ מִן הַשֶּׁבֶת, בִּזְמַן שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ. הַחוֹבֵל בְּעֶבֶד כְּנַעֲנִי שֶׁל אֲחֵרִים - חַיָּב בְּכֻלָּן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין לַעֲבָדִים בּשֶׁת: ד. חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן פְּגִיעָתָן רָעָה: הַחוֹבֵל בָּהֶן - חַיָּב, וְהֵם שֶׁחָבְלוּ בַּאֲחֵרִים - פְּטוּרִין. הָעֶבֶד וְהָאִשָּׁה

פְּגִיעָתָן רָעָה: הַחוֹבֵל בָּהֶן - חַיָּב. וְהֵם שֶׁחָבְלוּ בַּאֲחֵרִים - פְּטוּרִין, אֲבָל מְשַׁלְּמִין לְאַחַר זְמָן. נִתְגָּרְשָׁה הָאִשָּׁה, נִשְׁתַּחְרֵר הָעֶבֶד - חַיָּבִין לְשַׁלֵּם: ה. הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ וְעָשָׂה בָּהֶן חַבּוּרָה, וְהַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ בְּשַׁבָּת - פָּטוּר מִכֻּלָּן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִדּוֹן בְּנַפְשׁוֹ. וְהַחוֹבֵל בְּעֶבֶד כְּנַעֲנִי שֶׁלּוֹ - פָּטוּר מִכֻּלָּן: ו. הַתּוֹקֵעַ לַחֲבֵרוֹ - נוֹתֵן לוֹ סֶלַע. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי: מָנֶה. סְטָרוֹ - נוֹתֵן לוֹ מָאתַיִם זוּז. לְאַחַר יָדוֹ - נוֹתֵן לוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז. צָרַם בְּאָזְנוֹ, תָּלַשׁ בִּשְׂעָרוֹ, רָקַק וְהִגִּיעַ בּוֹ רָקוֹ, הֶעֱבִיר טַלִּיתוֹ מִמֶּנּוּ, פָּרַע רֹאשׁ הָאִשָּׁה בַּשּׁוּק - נוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז. זֶה הַכְּלָל: הַכֹּל לְפִי כְּבוֹדוֹ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֲפִלּוּ עֲנִיִּים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, רוֹאִין אוֹתָם כְּאִלּוּ הֵם בְּנֵי־חוֹרִין שֶׁיָּרְדוּ מִנִּכְסֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁפָּרַע רֹאשׁ הָאִשָּׁה בַּשּׁוּק, בָּאת לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְחִיְּבוּ לִתֵּן לָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז. אָמַר לוֹ: 'רַבִּי תֵּן לִי זְמָן', וְנָתַן לוֹ זְמָן. שִׁמְּרָהּ עוֹמֶדֶת עַל פֶּתַח חֲצֵרָהּ, וְשָׁבַר אֶת הַכַּד בְּפָנֶיהָ, וּבוֹ כְּאִיסַּר שֶׁמֶן. גִּלְּתָה אֶת רֹאשָׁהּ, וְהָיְתָה מְטַפַּחַת וּמַנַּחַת יָדָהּ עַל רֹאשָׁהּ. הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֵדִים, וּבָא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר לוֹ: 'רַבִּי, לָזוֹ אֲנִי נוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז'? אָמַר לוֹ: 'לֹא אָמַרְתָּ כְּלוּם'. הַחוֹבֵל בְּעַצְמוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי - פָּטוּר. אֲחֵרִים שֶׁחָבְלוּ בּוֹ - חַיָּבִין. וְהַקּוֹצֵץ נְטִיעוֹתָיו, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי - פָּטוּר. אֲחֵרִים שֶׁקָּצְצוּ אֶת נְטִיעוֹתָיו - חַיָּבִים: ז. אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ - אֵינוֹ נִמְחָל לוֹ, עַד שֶׁיְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כ, ז): "וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת" וְגוֹ'. וּמִנַּיִן שֶׁלֹּא יְהֵא הַמּוֹחֵל אַכְזָרִי שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם יז): "וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת אֲבִימֶלֶךְ" וְגוֹ'. הָאוֹמֵר: 'סַמֵּא אֶת עֵינִי', 'קְטַע אֶת יָדִי', 'שְׁבֹר אֶת רַגְלִי' - חַיָּב. עַל מְנָת לִפְטֹר - חַיָּב. 'קְרַע אֶת כְּסוּתִי', שְׁבֹר אֶת כַּדִּי' - חַיָּב. עַל מְנָת לִפְטֹר -פָּטוּר. 'עֲשֵׂה כֵן לְאִישׁ פְּלוֹנִי', עַל מְנַת לִפְטֹר - חַיָּב, בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין בְּמָמוֹנוֹ:

מַסֶּכֶת בָּבָא־קַמָּא פֶּרֶק ט

א. הַגּוֹזֵל עֵצִים, וַעֲשָׂאָן כֵּלִים, צֶמֶר, וַעֲשָׂאָן בְּגָדִים - מְשַׁלֵּם כִּשְׁעַת הַגְּזֵלָה. גָּזַל פָּרָה מְעֻבֶּרֶת, וְיָלְדָה, רָחֵל טְעוּנָה, וּגְזָזָהּ - מְשַׁלֵּם דְּמֵי פָּרָה הָעוֹמֶדֶת לֵילֵד, דְּמֵי רָחֵל הָעוֹמֶדֶת לִגָּזֵז. גָּזַל פָּרָה, וְנִתְעַבְּרָה אֶצְלוֹ וְיָלְדָה, רָחֵל, וְנִטְעֲנָה אֶצְלוֹ וּגְזָזָהּ - מְשַׁלֵּם כִּשְׁעַת הַגְּזֵלָה. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַגְּזֵלָנִים מְשַׁלְּמִין כִּשְׁעַת הַגְּזֵלָה: ב. גָּזַל בְּהֵמָה וְהִזְקִינָה, עֲבָדִים וְהִזְקִינוּ - מְשַׁלֵּם כִּשְׁעַת הַגְּזֵלָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בְּעֲבָדִים אוֹמֵר לוֹ: 'הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ'. גָּזַל מַטְבֵּעַ וְנִסְדַּק, פֵּרוֹת וְהִרְקִיבוּ, יַיִן וְהֶחֱמִיץ - מְשַׁלֵּם כִּשְׁעַת הַגְּזֵלָה. מַטְבֵּעַ וְנִפְסַל, תְּרוּמָה וְנִטְמֵאת,

חָמֵץ וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, בְּהֵמָה וְנֶעֱבְדָה בָּהּ עֲבֹדָה, אוֹ שֶׁנִּפְסְלָה מֵעַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, אוֹ שֶׁהָיְתָה יוֹצֵאת לִפָּסֵל - אוֹמֵר לוֹ: 'הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ': ג. נָתַן לָאֻמָּנִין לְתַקֵּן, וְקִלְקְלוּ - חַיָּבִין לְשַׁלֵּם. נָתַן לֶחָרָשׁ שִׂדָּה, תֵּבָה וּמִגְדָּל לְתַקֵּן, וְקִלְקֵל - חַיָּב לְשַׁלֵּם. וְהַבַּנַּאי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו לִסְתֹּר אֶת הַכֹּתֶל, וְשִׁבֵּר אֶת הָאֲבָנִים אוֹ שֶׁהִזִּיק - חַיָּב לְשַׁלֵּם. הָיָה סוֹתֵר מִצַּד זֶה וְנָפַל מִצַּד אַחֵר - פָּטוּר. וְאִם מֵחֲמַת הַמַּכָּה - חַיָּב: ד. הַנּוֹתֵן צֶמֶר לַצַּבָּע, וְהִקְדִּיחַתּוּ יוֹרָה - נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי צַמְרוֹ. צְבָעוֹ כָּאוּר, אִם הִשְׁבִּיחַ יוֹתֵר עַל הַיְצִיאָה - נוֹתֵן לוֹ אֶת הַיְצִיאָה; וְאִם הַיְצִיאָה יְתֵרָה עַל הַשְּׁבָחָ - נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשְּׁבָחָ. לְצַבַּע לוֹ אָדֹם, וּצְבָעוֹ שָׁחֹר, שָׁחֹר וּצְבָעוֹ אָדֹם - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי צַמְרוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִשְׁבִּיחַ יָתֵר עַל הַיְצִיאָה - נוֹתֵן לוֹ אֶת הַיְצִיאָה; וְאִם הַיְצִיאָה יְתֵרָה עַל הַשְּׁבָחָ - נוֹתֵן לוֹ אֶת חֶבְרוֹ שֶׁוָּה פְּרוּטָה, וְנִשְׁבַּע לוֹ - יוֹלִיכֶנּוּ אַחֲרָיו אֲפִלּוּ לְמָדַי. לֹא יִתֵּן לֹא לִבְנוֹ וְלֹא לִשְׁלוּחוֹ, אֲבָל נוֹתֵן לִשְׁלִיחַ בֵּית־דִּין. וְאִם מֵת - יַחֲזִיר לְיוֹרְשָׁיו: ו. נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן, וְלֹא נָתַן לוֹ אֶת הַחֹמֶשׁ, מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן, וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ, מָחַל לוֹ עַל זֶה וְעַל זֶה חוּץ מִפְּחוּת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה בַּקֶּרֶן - אֵינוֹ צָרִיךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו. נָתַן לוֹ אֶת הַחֹמֶשׁ, וְלֹא נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן, מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ, וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן, מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ, וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן, מָחַל לוֹ עַל זֶה וְעַל זֶה חוּץ מִפְּחוּת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה בַּקֶּרֶן - צָרִיךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו: ז. נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן, וְנִשְׁבַּע לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ - הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם חֹמֶשׁ עַל חֹמֶשׁ, עַד שֶׁיִּתְמַעֵט הַקֶּרֶן פָּחוּת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה. וְכֵן בַּפִּקָּדוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ה, כא-כב): "בִּפְקֻדוֹן אוֹ בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ, אוֹ מָצָא אֲבֵדָה וְכִחֵשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל שָׁקֶר" - הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם. 'הֵיכָן פִּקְדוֹנִי'? אָמַר לוֹ: 'אָבַד'. 'מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן', וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁאָכָלוֹ - מְשַׁלֵּם קֶרֶן. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ - מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם: ח. 'הֵיכָן פִּקְדוֹנִי'? אָמַר לוֹ: 'נִגְנַב' - 'מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן', וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ - מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ - מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם: ט. הַגּוֹזֵל אֶת אָבִיו, וְנִשְׁבַּע לוֹ, וָמֵת - הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לִבָנָיו אוֹ לְאֶחָיו. וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה, אוֹ שֶׁאֵין לוֹ - לוֹוֶה וּבַעֲלֵי חוֹב בָּאִים וְנִפְרָעִים: י. הָאוֹמֵר לִבְנוֹ: 'קוֹנָם אִי אַתָּה נֶהֱנֶה מִשֶּׁלִּי', אִם מֵת - יִירָשֶׁנּוּ. בְּחַיָּיו וּבְמוֹתוֹ, אִם מֵת - לֹא יִירָשֶׁנּוּ, וְיַחֲזִיר לִבָנָיו אוֹ לְאֶחָיו. וְאִם אֵין לוֹ - לוֹוֶה, וּבַעֲלֵי חוֹב בָּאִין וְנִפְרָעִים: יא. הַגּוֹזֵל אֶת הַגֵּר וְנִשְׁבַּע לוֹ, וָמֵת - הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לַכֹּהֲנִים וְאָשָׁם לַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה, ח): "וְאִם אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו, הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב

לַה׳ לַכֹּהֵן, מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֵּר בּוֹ עָלָיו״. הָיָה מַעֲלֶה אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הָאָשָׁם, וָמֵת - הַכֶּסֶף יִנָּתֵן לְבָנָיו, וְהָאָשָׁם יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמָּכֵר וְיִפְּלוּ דָּמָיו לִנְדָבָה: יב. נָתַן הַכֶּסֶף לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר, וָמֵת - אֵין הַיּוֹרְשִׁים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָם, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, י): ״אִישׁ אֲשֶׁר־יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה״. נָתַן הַכֶּסֶף לִיהוֹיָרִיב וְאָשָׁם לִידַעְיָה - יָצָא, אָשָׁם לִיהוֹיָרִיב וְכֶסֶף לִידַעְיָה, אִם קַיָּם הָאָשָׁם - יַקְרִיבוּהוּ בְּנֵי יְדַעְיָה, וְאִם לָאו - יַחֲזֹר וְיָבִיא אָשָׁם אַחֵר. שֶׁהַמֵּבִיא גְּזֵלוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא אֲשָׁמוֹ - יָצָא, הֵבִיא אֲשָׁמוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא גְּזֵלוֹ - לֹא יָצָא. נָתַן אֶת הַקֶּרֶן וְלֹא נָתַן אֶת הַחֹמֶשׁ - אֵין הַחֹמֶשׁ מְעַכֵּב:

מַסֶּכֶת בָּבָא־קַמָּא פֶּרֶק י

א. הַגּוֹזֵל וּמַאֲכִיל אֶת בָּנָיו, וְהִנִּיחַ לִפְנֵיהֶם - פְּטוּרִין מִלְּשַׁלֵּם. וְאִם הָיָה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַחֲרָיוּת - חַיָּבִין לְשַׁלֵּם. אֵין פּוֹרְטִין לֹא מִתֶּבֶת הַמּוֹכְסִין, וְלֹא מִכִּיס שֶׁל גַּבָּאִין, וְאֵין נוֹטְלִין מֵהֶם צְדָקָה. אֲבָל נוֹטֵל הוּא מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹ מִן הַשּׁוּק: ב. נָטְלוּ מוֹכְסִין אֶת חֲמוֹרוֹ, וְנָתְנוּ לוֹ חֲמוֹר אַחֵר, גָּזְלוּ לִסְטִים אֶת כְּסוּתוֹ, וְנָתְנוּ לוֹ כְּסוּת אַחֶרֶת - הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁין מֵהֶן. הַמַּצִּיל מִן הַנָּהָר אוֹ מִן הַגַּיִס אוֹ מִן הַלִּסְטִים, אִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים - הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. וְכֵן נְחִיל שֶׁל דְּבוֹרִים, אִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים - הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה: נֶאֱמָנֶת אִשָּׁה אוֹ קָטָן לוֹמַר: ׳מִכָּאן יָצָא נְחִיל זֶה׳. וּמְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ לְהַצִּיל אֶת נְחִילוֹ. וְאִם הִזִּיק - מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק. אֲבָל לֹא יָקַץ אֶת שׁוֹכוֹ, עַל מְנָת לִתֵּן אֶת הַדְּמִים. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר: אַף קוֹצֵץ וְנוֹתֵן אֶת הַדְּמִים: ג. הַמַּכִּיר כֵּלָיו וּסְפָרָיו בְּיַד אַחֵר, וְיָצָא לוֹ שֵׁם גְּנֵבָה בָּעִיר - יִשְׁבַּע לוֹ לוֹקֵחַ כַּמָּה נָתַן, וְיִטֹּל. וְאִם לָאו - לֹא כָּל הַיָּמִנּוּ, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר מִכָּרָן לְאַחֵר, וּלְקָחָן זֶה הַיָּמִנּוּ: ד. זֶה בָּא בְּחָבִיתוֹ שֶׁל יַיִן, וְזֶה בָּא בִּכְדּוֹ שֶׁל דְּבַשׁ, נִסְדְּקָה חָבִית שֶׁל דְּבַשׁ, וְשָׁפַךְ זֶה אֶת יֵינוֹ, וְהִצִּיל אֶת הַדְּבַשׁ לְתוֹכוֹ - אֵין לוֹ אֶלָּא שִׂכָרוֹ. וְאִם אָמַר: ׳אַצִּיל אֶת שֶׁלְּךָ, וְאַתָּה נוֹתֵן לִי דְּמֵי שֶׁלִּי׳ - חַיָּב לִתֵּן לוֹ. שָׂטַף נָהָר חֲמוֹרוֹ וַחֲמוֹר חֲבֵרוֹ - שֶׁלּוֹ יָפָה מָנָה וְשֶׁל חֲבֵרוֹ מָאתַיִם; הִנִּיחַ זֶה אֶת שֶׁלּוֹ, וְהִצִּיל אֶת שֶׁל חֲבֵרוֹ - אֵין לוֹ אֶלָּא שִׂכָרוֹ. וְאִם אָמַר לוֹ: ׳אֲנִי אַצִּיל אֶת שֶׁלְּךָ, וְאַתָּה נוֹתֵן לִי אֶת שֶׁלִּי׳ - חַיָּב לִתֵּן לוֹ: ה. הַגּוֹזֵל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ, וּנְטָלוּהָ מִסִּיקִין - אִם מַפַּת מְדִינָה הִיא, אוֹמֵר לוֹ: ׳הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ׳. וְאִם מֵחֲמַת הַגַּזְלָן - חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ שָׂדֶה אַחֶרֶת. שְׁטָפָהּ נָהָר - אוֹמֵר לוֹ: ׳הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ׳: ו. הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, אוֹ שָׁלָוָה הַיָּמִנּוּ, אוֹ שֶׁהִפְקִיד לוֹ בַּיִּשּׁוּב - לֹא יַחֲזִיר לוֹ בַּמִּדְבָּר. עַל מְנָת לָצֵאת בַּמִּדְבָּר

– יַחֲזִיר לוֹ בַּמִּדְבָּר: ז. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳גְּזַלְתִּיךְ׳, ׳הִלְוִיתַנִי׳, ׳הִפְקַדְתָּ אֶצְלִי׳, ׳וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם הֶחֱזַרְתִּי לְךָ אִם לֹא הֶחֱזַרְתִּי לְךָ׳ – חַיָּב לְשַׁלֵּם. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ: ׳אֵינִי יוֹדֵעַ אִם גְּזַלְתִּיךָ׳, ׳אִם הִלְוִיתַנִי׳, ׳אִם הִפְקַדְתָּ אֶצְלִי׳ – פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם: ח. הַגּוֹנֵב טָלֶה מִן הָעֵדֶר וְהֶחֱזִירוֹ, וּמֵת אוֹ נִגְנַב – חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ. לֹא יָדְעוּ הַבְּעָלִים לֹא בִּגְנֵבָתוֹ וְלֹא בַּחֲזִירָתוֹ, וּמָנוּ אֶת הַצֹּאן וּשְׁלֵמָה הִיא – פְּטוּר: ט. אֵין לוֹקְחִין מִן הָרוֹעִים צֶמֶר וְחָלָב וּגְדָיִים, וְלֹא מִשּׁוֹמְרֵי פֵּרוֹת עֵצִים וּפֵרוֹת; אֲבָל לוֹקְחִין מִן הַנָּשִׁים כְּלֵי צֶמֶר בִּיהוּדָה, וּכְלֵי פִשְׁתָּן בַּגָּלִיל, וַעֲגָלִים בַּשָּׁרוֹן. וְכֵן שֶׁאָמְרוּ: ׳לְהַטְמִין׳ – אָסוּר. וְלוֹקְחִין בֵּיצִים וְתַרְנְגוֹלִים מִכָּל מָקוֹם: י. מוֹכְרִין שֶׁהַכּוֹבֵס מוֹצִיא – הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. וְשֶׁהַסּוֹרֵק מוֹצִיא – הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. הַכּוֹבֵס נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה חוּטִין וְהֵן שֶׁלּוֹ. יָתֵר מִכֵּן – הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. אִם הָיָה הַשָּׁחוֹר עַל־גַּבֵּי הַלָּבָן – נוֹטֵל אֶת הַכֹּל וְהֵן שֶׁלּוֹ. הַחַיָּט שֶׁשִּׁיֵּר מִן הַחוּט כְּדֵי לִתְפֹּר בּוֹ, וּמַטְלִית שֶׁהִיא שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ – הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. מַה שֶּׁהֶחָרֹשׁ מוֹצִיא בַּמַּעֲצָד – הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ; וּבַכַּשִּׁיל – שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. וְאִם הָיָה עוֹשֶׂה אֶצֶל בַּעַל־הַבַּיִת – אַף הַנִּסֹּרֶת שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת:

סְלִיק מַסֶּכֶת בָּבָא קַמָּא

מַסֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא פֶּרֶק א

א. שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בְּטַלִּית, זֶה אוֹמֵר: ׳אֲנִי מְצָאתִיהָ׳, וְזֶה אוֹמֵר: ׳אֲנִי מְצָאתִיהָ׳, זֶה אוֹמֵר: ׳כֻּלָּהּ שֶׁלִּי׳, וְזֶה אוֹמֵר: ׳כֻּלָּהּ שֶׁלִּי׳ – זֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מֵחֲצְיָהּ, וְזֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מֵחֲצְיָהּ, וְיַחֲלֹקוּ. זֶה אוֹמֵר: ׳כֻּלָּהּ שֶׁלִּי׳, וְזֶה אוֹמֵר: ׳חֲצְיָהּ שֶׁלִּי׳ – הָאוֹמֵר: ׳כֻּלָּהּ שֶׁלִּי׳ – יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה חֲלָקִים, וְהָאוֹמֵר: ׳חֲצְיָהּ שֶׁלִּי׳, יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מֵרְבִיעַ. זֶה נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים, וְזֶה נוֹטֵל רְבִיעַ: ב. הָיוּ שְׁנַיִם רוֹכְבִין עַל־גַּבֵּי בְּהֵמָה, אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד רוֹכֵב וְאֶחָד מַנְהִיג, זֶה אוֹמֵר: ׳כֻּלָּהּ שֶׁלִּי׳, וְזֶה אוֹמֵר: ׳כֻּלָּהּ שֶׁלִּי׳ – זֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מֵחֲצְיָהּ, וְזֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מֵחֲצְיָהּ, וְיַחֲלֹקוּ. בִּזְמַן שֶׁהֵם מוֹדִים אוֹ שֶׁיֵּשׁ לָהֶן עֵדִים – חוֹלְקִים בְּלֹא שְׁבוּעָה: ג. הָיָה רוֹכֵב עַל־גַּבֵּי בְּהֵמָה וְרָאָה אֶת הַמְּצִיאָה, וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: ׳תְּנָהּ לִי׳, נְטָלָהּ וְאָמַר: ׳אֲנִי זָכִיתִי בָּהּ׳ – זָכָה בָּהּ. אִם מִשֶּׁנְּתָנָהּ לוֹ אָמַר: ׳אֲנִי זָכִיתִי בָּהּ תְּחִלָּה׳ – לֹא אָמַר כְּלוּם: ד. רָאָה אֶת הַמְּצִיאָה וְנָפַל עָלֶיהָ, וּבָא אַחֵר וְהֶחֱזִיק בָּהּ – זֶה שֶׁהֶחֱזִיק בָּהּ, זָכָה בָּהּ. רָאָה אוֹתָן רָצִין אַחַר מְצִיאָה, אַחַר צְבִי שָׁבוּר, אַחַר גּוֹזָלוֹת שֶׁלֹּא פָּרְחוּ, וְאָמַר: ׳זָכְתָה לִי שָׁדִי׳ – זָכְתָה לוֹ. הָיָה צְבִי רָץ כְּדַרְכּוֹ, אוֹ שֶׁהָיוּ גּוֹזָלוֹת

מַפְרִיחִין, וְאָמַר: ״זָכְתָה לִי שָׂדִי״ - לֹא אָמַר כְּלוּם: ה. מְצִיאַת בְּנוֹ וּבְתּוֹ הַקְּטַנִּים, מְצִיאַת עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים, מְצִיאַת אִשְׁתּוֹ - הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. מְצִיאַת בְּנוֹ וּבְתּוֹ הַגְּדוֹלִים, מְצִיאַת עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים, מְצִיאַת אִשְׁתּוֹ שֶׁגֵּרְשָׁה - אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא נָתַן כְּתֻבָּתָהּ, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלָּהֶן: ו. מָצָא שְׁטָרֵי חוֹב, אִם יֵשׁ בָּהֶן אַחֲרָיוּת נְכָסִים - לֹא יַחֲזִיר, שֶׁבֵּית־דִּין נִפְרָעִין מֵהֶן; אֵין בָּהֶן אַחֲרָיוּת נְכָסִים - יַחֲזִיר, שֶׁאֵין בֵּית־דִּין נִפְרָעִין מֵהֶן, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ לֹא יַחֲזִיר, מִפְּנֵי שֶׁבֵּית־דִּין נִפְרָעִין מֵהֶן: ז. מָצָא גִּטֵּי נָשִׁים, וְשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים, דִּיתִּיקִי, מַתָּנָה וְשׁוֹבָרִים - הֲרֵי זֶה לֹא יַחֲזִיר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: כְּתוּבִים הָיוּ, וְנִמְלַךְ עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא לִתֵּנָם: ח. מָצָא אִגְּרוֹת שׁוּם וְאִגְּרוֹת מָזוֹן, שְׁטָרֵי חֲלִיצָה וּמֵאוּנִין, וּשְׁטָרֵי בֵּרוּרִין, וְכָל מַעֲשֵׂה בֵּית־דִּין - הֲרֵי זֶה יַחֲזִיר. מָצָא בַּחֲפִיסָה אוֹ בִּדְלֶסְקְמָא, תַּכְרִיךְ שֶׁל שְׁטָרוֹת, אוֹ אֲגֻדָּה שֶׁל שְׁטָרוֹת - הֲרֵי זֶה יַחֲזִיר. וְכַמָּה אֲגֻדָּה שֶׁל שְׁטָרוֹת, שְׁלֹשָׁה קְשׁוּרִין זֶה בָּזֶה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֶחָד הַלּוֶה מִשְּׁלֹשָׁה - יַחֲזִיר לַלּוֶה, שְׁלֹשָׁה הַלְוִין מֵאֶחָד - יַחֲזִיר לַמַּלְוֶה. מָצָא שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתָיו, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה טִּיבוֹ - יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבוֹא אֵלְיָהוּ. אִם יֵשׁ עִמָּהֶן סִמְפּוֹנוֹת - יַעֲשֶׂה מַה שֶּׁבַּסִּמְפּוֹנוֹת:

[יִתְרוֹ עה.]

(יוֹם רִאשׁוֹן ; שְׁמוֹת רעג-עדר)

רָזֵי דְּרָזִין: שִׁינְתֵּיהּ לָא אִתְיַישַׁב בֵּיהּ, חָשִׁיב תְּדִיר מַחֲשָׁבִין וְדָחִיל מִכֻּלְּהוּ, וְאַצְלַח לְכֹלָּא, מָאנֵיהּ דִּגְרִיעֵי לָא חָשׁ לְגִיוּפָּא.

לְזִמְנִין תָּב בִּתְיוּבְתָּא וְדָחִיל, וּמִגּוֹ דְּחִילוּ כְּדֵין תִּשְׁכַּח בְּעֵינֵיהּ יְמִינָא הַהוּא סוּמָקָא דְּפוּם עֵינָא בְּסוֹפָא בְּשִׁפּוּלֵי עֵינָא, וְחַד שׁוּרַיְיקָא דָּקִיק סוּמָק בְּעֵינֵיהּ שְׂמָאלָא, וְאִי מִתְחַלְּפֵי מַה דִּימִינָא לְשְׂמָאלָא וּמַה דִּשְׂמָאלָא לִימִינָא כְּדֵין אִיהוּ בְּקִלְקוּלֵיהּ, וְתָב וְתָבַר גְּזִיזָא דְּבַרְדָּא בְּגִין לְאַעְבָרָא עֲבֵירָה.

תְּרֵין קְמִיטִין עַל רֵישָׁא דְּעֵינָא, וּתְלַת לְתַתָּא, וּבְרַגְלֵיהּ שְׂמָאלָא בְּאֶצְבְּעָא דְּאֶמְצָעִיתָא שִׁית שַׁעֲרִין, וּבְזִמְנָא אַחֲרָא חָמֵשׁ, וְהַשְׁתָּא שִׁית חַד זְעִירָא בֵּינַיְיהוּ.

עַיְינִין אֲכָמִין, וּקְרִיצִין דְּעַל עֵינוֹי רַבְרְבִין, סַגִּיאִין שַׁעֲרִין אִלֵּין עַל אִלֵּין, וְאִנּוּן עַיְינִין אֲכָמִין, יָרוֹקָא אָזִיל בְּגַוַּוייהוּ, וְהַהוּא יָרוֹקָא אַטְבַּע יַתִּיר, הַאי אִית לֵיהּ חָמֵשׁ שִׁרְטוּטִין בְּמִצְחָא, תְּרִין דְּעַבְרִין מִסְּטָר לִסְטַר. וּתְלַת דְּלָא עַבְרִין וְכוּ׳.

זֹהַר: שְׂמָאלָא, וְאַף עַל גַּב דְּשׁוּרַיְיקֵי אַחֲרָנִין אִתְחַזּוֹן בְּאַנְפּוֹי, לָא בַּלְטִין לְבַר כְּהָנֵי, בַּר בְּזִמְנָא הַהֲוָה אָזִיל בְּעַקִּימוּ.

הַאי אִיהוּ זַרְעָא דְּדָוִד, אִתְהַפַּךְ מֵחֵיזוּ דָּא, בְּקַדְמִיתָא אִתְחָזֵי בְּדִיוּקְנָא דְּאָדָם, וּלְבָתַר קַיְימָא בְּדִיוּקְנָא דְּאַרְיֵה, וְאִתְפְּרַשׁ בְּדִיוּקְנָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא, וּבְכֹלָּא מִתְהַפְּכָא מִשְּׁאָר בְּנֵי נָשָׁא.

צִיּוּרָא תְּלִיתָאָה, אִי הַהוּא בַּר נָשׁ אָזִיל בְּאָרְחָא דְּלָא מִתְתַּקְנָא, וְסָטֵי אוֹרְחוֹי מֵאָרְחֵי דְּאוֹרַיְיתָא, הַהוּא רוּחָא קַדִּישָׁא אִסְתַּלָּק מִנֵּיהּ, וְרוּחָא אַחֲרָא אִתְחָזֵי בֵּיהּ, וּדְיוּקְנָא אַחֲרָא, וּבָלִיט לְבַר בְּאִסְתַּכְלוּתָא דְּעַיְינִין דְּחַכִּימֵי לִבָּא לְפוּם שַׁעֲתָא דְּיוּקְנָא דְּשׁוֹר, בְּשַׁעֲתָא דְּחָמָאן לֵיהּ מַעְבְּרָן בְּלִבַּייהוּ הַהוּא דְּיוּקְנָא וְאִסְתַּכְלָן בֵּיהּ, תְּלַת קוֹרְטֵמֵי סוּמְקֵי בְּאַנְפּוֹי בְּסִטְרָא דִּימִינָא, וְאִנּוּן שׁוּרַיְיקֵי סוּמְקִין דְּקִיקִין, וּתְלַת בְּשְׂמָאלָא, וְאִלֵּין אִנּוּן אַתְוָון דְּבַלְטִין בֵּיהּ, חַד

אִיהוּ שׁוּרְיָיקָא דָּקִיק בְּעִגּוּלָא, וּתְרֵין דְּקִיקִין אַחֲרָנִין עָלֵיהּ, וְכֻלְּהוּ בְּעִגּוּלָא, וּכְדֵין שְׁקִיעִין עֵינוֹי.

וְרָזָא דְּאִנּוּן אַתְוָון. חַד אִיהוּ כ׳, תְּרֵין אַחֲרָנִין ר״ת אִנּוּן, וְכֵן לְסִטַר שְׂמָאלָא, וְסִימָנָא דָּא הַהוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה ג, ט): הַכָּרַת פְּנֵיהֶם עָנְתָה בָּם, וְאִלֵּין אַתְוָון בַּלְטִין בְּאַנְפִּין עַל כָּל שְׁאַר שׁוּרְיָיקִין, וְאִי תָּב מִשְּׂמָאלָא לִימִינָא, אִתְכַּפְיָא הַהוּא רוּחָא, וְאִתְתָּקַף רוּחָא דְּקֻדְשָׁא, וְאִלֵּין שׁוּרְיָיקִין שְׁכִיבִי, וְאַחֲרָנִין בַּלְטִין לְבַר כְּמָה דְּאִתְמַר.

זַרְעָא דְּדָוִד אִיהוּ בְּהִפּוּכָא, אִתְחֲזֵי בְּדִיוּקְנָא דְּאַרְיֵה בְּקַדְמִיתָא, וּלְבָתַר אִתְהַדַּר בְּדִיוּקְנָא דְּשׁוֹר, תְּרֵין שׁוּרְיָיקִין אוּכְמִין בְּאַנְפּוֹי, חַד מִימִינָא וְחַד מִשְּׂמָאלָא, וְאִלֵּין אִנּוּן אַתְוָון, חַד אִקְרֵי ד׳, וְחַד אִקְרֵי ע׳, וְכוּלָּא מִתְהַפְכָא מִשְׁאָר בְּנֵי נָשָׁא.

צִיּוּרָא רְבִיעָאָה, דָּא אִיהוּ צִיּוּרָא דְּבַר נָשׁ דְּקַיְימָא תָּדִיר לְאִתְתַּקָּנָא עַל רָזָא דְּמִלְקַדְמִין, הַאי אִיהוּ חֵיזוּ לְחַכִּימֵי לִבָּא בְּדִיוּקְנָא דְּנָשֵׁר, הַהוּא רוּחָא דִּילֵיהּ אִיהוּ רוּחָא חַלְשָׁא, הַאי לָא אַחֲזֵי בְּאַנְפִּין אַתְוָון דְּבַלְטִין לְבַר, דְּהָא אִתְאֲבִידוּ מִנֵּיהּ וְאִשְׁתְּקָעוּ, בְּזִמְנָא אַחֲרָא דְּמִלְקַדְמִין דְּאִסְתַּלָּקוּ מִנֵּיהּ, וְעַל דָּא לָא בַּלְטִין בֵּיהּ.

וְרָזָא דִּילֵיהּ עֵינוֹי לָא נְהִירִין בְּנְצִיצוּ כַּד אִיהוּ בְּחֶדְוָה, וּבְזִמְנָא דְּסַפַּר שְׁעַר רֵישֵׁיהּ וְדִיקְנֵיהּ, בְּגִין דְּרוּחֵיהּ לָא נָהִיר לֵיהּ בְּאַתְוָון, וְאִשְׁתְּקַע נְצִיצוּ דִּילֵיהּ דַּהֲוָה בְּקַדְמִיתָא, לָא קַיְימָא בְּאִסְתַּכְלוּתָא דְּאַנְפִּין לְאִסְתַּכְלָא, וְרָזָא דְּהַאי (קֹהֶלֶת ד, ב): וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שֶׁכְּבָר מֵתוּ מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה חַיִּים עֲדֶנָה. זַרְעָא דְּדָוִד, סוֹד יְיָ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם (תְּהִלִּים כה, יד).

בְּרוּחָא דְּבַר נָשׁ אִצְטְיָירוּ אַתְוָון כְּמָה דְּאִתְמַר, וְאִיהוּ בָּלִיט לוֹן לְבַר, וְאִתְמְסַר חָכְמְתָא דָּא לְחַכִּימֵי לִבָּא לְמִנְדַּע וּלְאִשְׁתְּמוֹדָעָא, רוּחָא קַיְימָא בְּרָזָא דְּזֶה סֵפֶר (בְּרֵאשִׁית ה, א), וְכוּלָּא בְּרָזָא דָּא קַיְימָא, בַּר חֵיזוּ דְּאַנְפִּין דְּאִתְדַּן בְּגַוְונָא אַחֲרָא, כְּפוּם שׁוּלְטָנוּ

[יִתְרוֹ עה:]

(יוֹם שֵׁנִי; שְׁמוֹת ערה-רעו)

דְּרוּחָא, אוֹ מָאנֵי דְּרוּחָא, זַכָּאִין אִנּוּן חַכִּימִין דְּכֹלָּא אִתְמְסַר לוֹן לְמִנְדַּע, עַד הָכָא רָזָא דְּאַנְפִּין.

מִכָּאן וּלְהַלְאָה בְּרָזָא דְּשִׁפְוָון, בְּאָת פ׳ דְּכָלִיל בְּרָזָא דְּאָת ס׳, שִׁפְוָון רַבְרָבָן, דָּא אִיהוּ בַּר נָשׁ מַלִּיל בְּלִישָׁנָא בִּישָׁא, וְלָא אַכְסִיף וְלָא דָּחִיל, מָאנֵי דְּמַחְלוֹקֶת, דְּכִילָא אִיהוּ בֵּין הַאי לְהַאי. וּמְשַׁלֵּחַ מְדָנִים בֵּין אַחִים (מִשְׁלֵי ו, יט). לָאו אִיהוּ מָאנֵי דְּרָזִין, וְכַד אִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא מְכַסֶּה רָזִין, אֲבָל מָאנֵי דִּלִישָׁנָא בִּישָׁא, וְלָא שָׁוֵי דְּחִילוּ בְּלִבֵּיהּ.

וְסִימָנָא דָּא, אָת פ׳ דְּכָלִיל בְּאָת ר׳ וְלָא אִתְכְּלִיל בְּאָת ס׳, הַאי אִיהוּ דְּאִתְחֲזֵי דְּאִיהוּ זַכָּאָה, וְלָא דָּחִיל חַטָּאָה אִיהוּ, וְלָא בָּעֵי לְאִשְׁתַּדְּלָא אֲבָתְרֵיהּ, בְּגִין דְּכָל מִלּוֹי אִנּוּן בְּפוּמָא וְלָא בְּגוּפָא.

שִׁפְוָון עַתִּיקִין בְּעַתִּיקוּ וְלָאו דְּקִיקִין, הַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ מָאנֵי דְּרוּגְזָא יַתִּיר, מָאנֵי דְּזִדּוֹנָא, לָא יָכִיל לְמִסְבַּל מִלָּה, מָאנֵי דִּלִישָׁנָא בִּישָׁא בְּפַרְהֶסְיָא בְּלָא כִּסּוּפָא כְּלָל, לְזִמְנִין אִשְׁתַּדַּל בְּלִיצָנוּתָא, הַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ דְּבָעֵי לְאִתְרַחֲקָא מִנֵּיהּ.

אִתְמְלֵי דְּיִקְנֵיהּ בְּשַׂעְרָא, הַהוּא לִישָׁנָא בִּישָׁא אוֹרֵי עָלֵיהּ בְּפַרְהֶסְיָא, לֵית לֵיהּ כִּסּוּפָא, אִשְׁתַּדַּל בְּמַחְלוֹקֶת, אַצְלַח בְּמִלֵּי דְּעָלְמָא, חָמֵי בְּשַׁנְאוֹי, דָּא אִיהוּ (מִשְׁלֵי ו, יג): קוֹרֵץ בְּעֵינָיו, עַל דָּא אִתְּמַר (שָׁם כא, כט) הֵעֵז אִישׁ רָשָׁע בְּפָנָיו, דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת פ׳ בִּלְחוֹדוֹי, דְּלָא אִתְכְּלִיל בְּאָת ס׳ כְּלָל, וּלְזִמְנִין אִתְחַבָּר בְּאָת ר׳,

בְּהַאי אָת ר׳ אִתְכְּלִיל בְּרָזָא דְּאוֹדְנִין, מַאן דְּאוֹדְנוֹי רַבְרְבִין, טַפְשָׁא בְּלִיבֵּיהּ וְשִׁגְעוֹנָא בְּרוּחֵיהּ. מַאן דְּאוֹדְנוֹי זְעִירִין, וְקַיְימִין עַל קִיּוּמָא, פִּקִּיחָא דְּלִבָּא בְּאִתְעָרוּתָא אִיהוּ, צַבֵּי לְאִשְׁתַּדְּלָא בְּכֹלָּא, וְרָזָא דָּא אָת י׳ דְּאִתְכְּלִיל בְּכָל שְׁאַר אַתְוָון, עַד הָכָא רָזִין דְּדִיוּקְנִין דְּבַר נָשׁ.

מִכָּאן וּלְהַלְאָה רָזִין אַחֲרָנִין בְּאַתְוָון דְּמַר, דְּלָא קַיְימִין גּוֹ פַּרְצוּפָא, אֶלָּא

לְמִנְדַּע רָזִין דְּהַאי פְּסוּקָא גּוֹ דַּרְגִּין עִלָּאִין, בְּזִמַּנִין וּתְקוּפִין דְּהַאי עָלְמָא, וְלָא זָכֵינָן בְּהוּ.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, בָּנַי, זַכָּאִין אַתּוּן בְּעָלְמָא דֵּין וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי, וְזַכָּאִין עֵינַי דְּיִזְכּוּן לְמֶחֱמֵי דָּא כַּד אֵיעוּל לְהַהוּא עָלְמָא דְּאָתֵי, בְּגִין נִשְׁמָתִי קָרֵי לְעַתִּיק יוֹמִין הַאי קְרָא (תְּהִלִּים כג, ה): תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דְּשַׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרֵי עָלָךְ (יְשַׁעְיָה כו, ב): פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֹא גּוֹי צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמֻנִים.

אוֹף אִנּוּן פָּתְחוּ וְאָמְרוּ, כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ח): וִידֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּיא, דְּאִנּוּן יְדִין לְקַבְּלָא מָארֵיהוֹן דְּתִיּוּבְתָּא דְּתָבָאן לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲבָל יְדֵי אָדָם, אִלֵּין אִנּוּן דְּיוּקְנִין וְרָזִין עִלָּאִין דְּשַׁוִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּבַר נָשׁ, וְסִדֵּר לוֹן בְּאֶצְבְּעָן לְבַר וּלְגוֹ, וּבְהַהוּא כַּ״ף.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד בָּרָא לֵיהּ לְבַר נָשׁ סִדֵּר בֵּיהּ כָּל דְּיוּקְנִין דְּרָזִין עִלָּאִין דְּעָלְמָא דִּלְעֵילָּא, וְכָל דְּיוּקְנִין דְּרָזִין תַּתָּאִין דְּעָלְמָא דִּלְתַתָּא, וְכוֹלָּא מִתְחַקְקָא בִּבַר נָשׁ, דְּאִיהוּ קָאִים בְּצֶלֶם אֱלֹהִים, בְּגִין דְּאִקְרֵי יְצִיר כַּ״ף.

וְרָזָא דְּכַ״ף, דְּאָת דָּא דְּאִקְרֵי כַּ״ף, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א, כז): וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, דָּא אִיהוּ רָזָא דְּאָת כַּ״ף, אָת דָּא אִית בֵּיהּ רָזִין עִלָּאִין וְדִיוּקְנִין עִלָּאִין. בְּהַאי כַּ״ף תַּלְיָין עֶשֶׂר אֲמִירָן מִימִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, חָמֵשׁ מִימִינָא וְחָמֵשׁ מִשְּׂמָאלָא, וְאִנּוּן חַד בְּרָזָא חַדָּא.

וְכַד הֲווֹ בְּחִבּוּרָא חֲדָא, כְּתִיב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְגוֹ׳. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים: דָּא סְלִיקוּ דְּמַחֲשָׁבָה בְּרָזָא פְּנִימָאָה. אֶת הָאָדָם: רָזָא דְּכַר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא, בְּצֶלֶם אֱלֹהִים רָזָא דְּכַף.

כַּד אִתְבְּרֵי אָדָם, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (אִיּוֹב י, יא) עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי

[יִתְרוֹ עו.]

(יום שְׁלִישִׁי ; שְׁמוֹת רעז-רעח)

וְגוֹ׳. אִי הָכִי הָאָדָם מַהוּ. אִי תֵּימָא, דְּאֵינוֹ אֶלָּא עוֹר וּבָשָׂר וַעֲצָמוֹת וְגִידִים, לָאו הָכִי, דְּהָא וַדַּאי הָאָדָם לָאו אִיהוּ אֶלָּא נִשְׁמְתָא. וְאִלֵּין דְּקָאָמַר עוֹר וּבָשָׂר עֲצָמוֹת וְגִידִים, כְּלְהוּ לָא הֲווֹ אֶלָּא מַלְבּוּשָׁא בִּלְחוֹדוֹי, מָאנִין אִנּוּן דְּבַר נָשׁ וְלָאו אִנּוּן אָדָם, וְכַד הַאי אָדָם אִסְתַּלָּק, אִתְפָּשַׁט מֵאִנּוּן מָאנִין דְּקָא לְבִישׁ.

עוֹר דְּאִתְלְבַּשׁ בֵּיהּ בַּר נָשׁ, וְכָל אִנּוּן עֲצָמוֹת וְגִידִים, כְּלְהוּ בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא, עוֹר כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא, כְּמָה דְּאוֹלִיף מֹר בְּאִנּוּן יְרִיעוֹת, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קד, ב): נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה, עוֹרוֹת אֵלִּים מְאָדָּמִים וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים (שְׁמוֹת כה, ה). אִנּוּן מַלְבּוּשִׁין דִּלְעֵילָּא, דְּמִסַּכְּכֵי לְמַלְבּוּשָׁא, אִתְפַּשָּׁטוּתָא דְּשָׁמַיִם דְּאִיהוּ מַלְבּוּשָׁא דִּלְבַר, יְרִיעוֹת אִנּוּן מַלְבּוּשָׁא דִּלְגוֹ, וְאִיהוּ קְרוּמָא דְּסָכִיךְ עַל בִּשְׂרָא.

עֲצָמוֹת וְגִידִים אִנּוּן רְתִיכִין, וְכָל אִנּוּן חַיָּילִין, דְּקַיְימִין לְגוֹ, וְכֻלְּהוּ מַלְבּוּשִׁין לִפְנִימָאָה, רָזָא דְּאָדָם עִילָּאָה, דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה.

אוּף הָכִי רָזָא לְתַתָּא, אָדָם אִיהוּ פְּנִימָאָה לְגוֹ. מַלְבּוּשִׁין דִּילֵיהּ כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא. עֲצָמוֹת וְגִידִין, כְּגַוְונָא דְּקָאמְרָן בְּאִנּוּן רְתִיכִין וּמַשִׁירְיָין. בָּשָׂר אִיהוּ סָכִיךְ עַל אִנּוּן מַשִׁירְיָין וּרְתִיכִין, וְקַיְימָא לְבַר, וְדָא רָזָא דְּאִתְמַשְׁכָא לְסִטְרָא אַחֲרָא, עוֹר דְּסָכִיךְ עַל כֹּלָּא, דָּא אִיהוּ כְּגַוְונָא דְּאִנּוּן רְקִיעִין דְּסָכִיכוּ עַל כֹּלָּא, וְכֻלְּהוּ מַלְבּוּשִׁין לְאִתְלַבְּשָׁא בְּהוּ פְּנִימָאָה דִּלְגוֹ רָזָא דְּאָדָם. וְכֹלָּא רָזָא לְתַתָּא כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא.

וְעַל דָּא וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹקִים, וְרָזָא דְּאָדָם לְתַתָּא כֹּלָּא אִיהוּ בְּרָזָא דִּלְעֵילָּא. בְּהַאי רְקִיעָא דִּלְעֵילָּא, דְּמִסַּכֵּךְ עַל כֹּלָּא, אִתְרְשִׁימוּ בֵּיהּ רְשִׁימִין, לְאִתְחַזָּאָה וּלְמִנְדַּע בְּאִנּוּן רְשִׁימִין, דְּאִתְקְבִיעוּ בֵּיהּ מִלִּין וְרָזִין סְתִימִין, וְאִנּוּן רְשִׁימִין דְּכַכְבַיָּא וּמַזָּלֵי, דְּאִתְרְשִׁימוּ וְאִתְקְבִיעוּ בְּהַאי רְקִיעָא דְּסָכִיךְ לְבַר.

אוֹף הָכִי עוֹר דְּאִיהוּ סְכוּכָא לְבַר בְּבַר נָשׁ, דְּאִיהוּ רְקִיעָא דְּסָכִיךְ עַל כֻּלָּא, אִית בֵּיהּ רְשִׁימִין וְשִׁרְטוּטִין, וְאִנּוּן כְּכָבַיָּא וּמַזָּלֵי דְּהַאי עוֹר. לְאִתְחַזָּאָה בֵּהּ וּלְמִנְדַּע בֵּהּ מִלִּין וְרָזִין סְתִימִין, בְּכְכָבַיָּא וּמַזָּלַיָּא לְעַיְינָא בֵּהּ חַכִּימֵי לִבָּא, וּלְאִסְתַּכְּלָא בֵּהּ לְמִנְדַּע.

אִסְתַּכְּלוּתָא בְּאַנְפִּין בְּרָזִין דְּקָאָמַרְן, וְרָזָא דָּא (יְשַׁעְיָה מז, יג): הַבְּרֵי שָׁמַיִם הַחֹזִים בַּכּוֹכָבִים, וְדָא אִיהוּ כַּד אִנּוּן נְהִירִין וְקַיְימִין בְּלָא רוּגְזָא, בְּזִמְנָא דְּרוּגְזָא שַׁלְטָא עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ, דְּיָנָא אַחֲרָא אִתְמְסַר לְמִנְדַּע בֵּיהּ, בְּמָה דְּלָא אִתְיְהִיב לְשַׁלְטָאָה לְמִנְדַּע בְּזִמְנָא דְּעִינָא שַׁלְטָא בִּרְקִיעָא.

אֲבָל אִסְתַּכְּלוּתָא דְּאַנְפִּין עַל אָרַח קְשׁוֹט, בְּשַׁעֲתָא דְּאַנְפִּין נְהִירִין, וְקַיְימָא בַּר נָשׁ עַל קְיוּמָא, וְאִנּוּן רְשִׁימִין אִתְחָזוּן בְּאָרַח קְשׁוֹט, דְּכְדֵין בְּהַהוּא אִסְתַּכְּלוּתָא יָכִיל לְאִתְּדָנָא עַל בּוֹרְיֵיהּ יַתִּיר, וְאַף עַל גַּב דְּבְכֹלָּא כָּל אִנּוּן חַכִּימִין יַכְלִין לְאִסְתַּכְּלָא.

שִׁרְטוּטֵי יְדִין וְשִׁרְטוּטֵי אֶצְבְּעָן לְגוֹ, כֻּלְּהוּ קַיְימִין בְּרָזִין אַחֲרָנִין, לְמִנְדַּע בְּמִלִּין סְתִימִין. וְאִלֵּין אִנּוּן כְּכָבַיָּא דְּנְהִירִין, לְאִסְתַּכְּלָא גּוֹ מַזָּלֵי בְּטִסְירִין עִלָּאִין.

אֶצְבְּעָן קַיְימֵי בְּרָזִין עִלָּאִין, טוּפְרֵי אֶצְבְּעָאן דְּקַיְימִין דְּחַפְיָן לְבַר, הָא אוּקְמוּהָ בְּאִנּוּן רָזִין דַּהֲווֹ פָּנִים דִּלְבַר, וּבְהוּ אִית רָזִין לְאִנּוּן חַרָשִׁין דְּמִסְתַּכְלֵי בְּטוּפְרֵי בִּנְהִירוּ דְּמִלָּה אַחֲרָא דְּשַׁלְטָא בֵּהּ, וְאִנּוּן חַרָשִׁין קָא מִסָּאֲבֵי לְהַהוּא אֲתָר.

בְּטוּפְרִין אִית זִמְנִין דְּנַהֲרִין בֵּהּ כְּכָבִין חִוָּורִין דְּקִיקִין, וְאִלֵּין אִנּוּן כְּתוּלְדָּה דְּטִלּוּפְחִין, וְאִנּוּן שְׁקִיעִין כְּהַאי מַסְמְרָא עַל לוּחָא, וְלָאו אִנּוּן כְּאִנּוּן חִוָּורִין אַחֲרָנִין דְּלָא שְׁקִיעִין אֶלָּא דְּקַיְימִין לְעֵלָּא. בְּהָנֵי דְּלָא שְׁקִיעִין לֵית בֵּהּ מַמָּשָׁא. אֲבָל הָנֵי דְּשְׁקִיעִין חִוָּורִין כְּתוּלְדָּה דְּטִלּוּפְחִין אִית בֵּהּ מַמָּשָׁא, וְאִית סִימָנָא טָבָא לֵיהּ לְבַר נָשׁ בְּחֵדּוּ, וְיַצְלַח בְּהַהוּא זִמְנָא. אוֹ גְּזֵרָה אִתְגְּזַר עָלֵיהּ וְאִשְׁתְּזִיב מִינָהּ.

שִׁרְטוּטֵי יְדִין בְּרָזִין עִלָּאִין,

[יִתְרוֹ עו:]

(יוֹם רְבִיעִי; שְׁמוֹת רעט-רפ)

בְּאֶצְבְּעָן לְגוֹ, בְּיָדִין שִׁרְטוּטִין רַבְרְבִין, שִׁרְטוּטִין זְעִירִין דְּקִיקִין עִלָּאִין בִּימִינָא. בְּאִנּוּן אֶצְבְּעָן דִּבְהוּ שִׁרְטוּטִין זְעִירִין, בְּאֶצְבְּעָא זְעֵירָא דִּימִינָא אִית רְשִׁימִין דְּקִיקִין, אֶצְבְּעָא דָּא קַיְימָא תָּדִיר עַל עוֹבָדִין דִּבְסִטְרָא אַחֲרָא.

בְּהַאי אֶצְבְּעָא קַיְימִין שִׁרְטוּטִין, אִנּוּן דְּאֶצְבְּעָא אִתְכְּפִיל בְּהוּ, הָנֵי לָאו אִנּוּן לְאִסְתַּכְּלָא, אֶלָּא אִי אִתּוֹסְפָן בֵּיהּ, אִי אִתּוֹסְפָן תְּרִין אוֹחָרָנִין עַל הַהוּא שִׁרְטוּטָא דְּאִתְכְּפַל בְּהוּ, אָרְחָא לָא אִזְדַּמַּן לֵיהּ, וְאִי יַעֲבֵד לָא יִצְלַח, בַּר אִי קַיְימָן בְּאַרְכָּא בֵּין רְשִׁימָא לִרְשִׁימָא, בְּזִמְנָא דְּיִתְמְשַׁךְ מַשְׁכָּא לַאֲחוֹרָא וְאִשְׁתָּאֲרוּ אִנּוּן רְשִׁימִין דְּאִשְׁתְּמוֹדְעָן, הַאי יִצְלַח בְּאָרְחָא, וְסִימָן דָּא תְּלַת תְּלַת בְּפוּתְיָא, וְאַרְבַּע בְּאַרְכָּא, וְרָזָא דָּא זֹ׳ מֵאַתָּוון זְעִירִין.

אַרְבַּע רְשִׁימִין בְּאַרְכָּא, וְדֹ׳ רְשִׁימִין בְּפוּתְיָא, אָרְחָא אִזְדַּמַּן לֵיהּ בְּטַרָּח סַגִּי וּלְסוֹפָא לְתוֹעַלְתֵּיהּ, וְרָזָא דָּא זֹ׳ מֵאַתָּוון אֶמְצָעִיין דְּבֵין זְעִירִין וְרַבְרְבִין.

חֲמֵשׁ זְעִירִין רְשִׁימִין בְּפוּתְיָא לְתַתָּא, וְאַרְבַּע בְּפוּתְיָא לְעֵילָּא, וְאַרְבַּע בְּאַרְכָּא, נַיְיחָא לֵיהּ בְּבֵיתֵיהּ, וְעַצְלָא אִיהוּ, וְאָרְחָא הֲוַת מִתְתַּקְנָא קָמֵיהּ וְלָא בָּעֵי לְמֶעְבַּד, וְאִי יַעֲבֵד יִצְלַח בְּהַהוּא אָרְחָא, אֲבָל לָא עָבִיד לֵיהּ וְעַצְלָא הֲוֵי, וְרָזָא דָּא זֹ׳ דְּאִיהִי פְּשׁוּטָה.

בְּאֶצְבְּעָא דְּאֶמְצָעִיתָא, הַאי אֶצְבְּעָא קַיְימָא לְמֶעְבַּד עוֹבָדָא הַהוּא דְּחָשִׁיב, אִי שִׁרְטוּטָא חָדָא קַיְימָא בְּאַרְכָּא בֵּין שִׁרְטוּטֵי דְּפוּתְיָא, הַאי חָשַׁב מַחֲשָׁבִין וְאִסְתַּלְקָן מִנֵּיהּ, וְדָחִיל וְלָא עָבִיד, וְהַהִיא מַחֲשָׁבָה לָא אִתְעֲבִיד כְּלָל.

אִי תְּרִין שִׁרְטוּטִין בְּאַרְכָּא, דְּקַיְימִין כַּד אִתְפָּשַׁט מַשְׁכָּא לַאֲחוֹרָא, הַאי

לָאו בֵּיהּ מַחֲשָׁבִין, וְחָשִׁיב מַחֲשָׁבִין לְפוּם שַׁעֲתָא וְאִתְעֲבִיד, וְלָא מַחֲשָׁבָה דְּהִרְהֵר בֵּיהּ כְּלָל, אֶלָּא מַחֲשָׁבָה דְּאִיהוּ בִּבְהִילוּ וּזְעִירָא, אֲבָל הִרְהוּרָא וּמַחֲשָׁבָה לָא.

וְאִי תְּלַת רְשִׁימִין בְּאַרְכָּא, וּבְפוּתְיָא תְּרֵין אוֹ תְּלַת, כַּד אִתְפָּשַׁט מַשְׁכָּא לַאֲחוֹרָא, הַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ דְּאִיהוּ פְּקִיחָא וְחָשִׁיב מַחֲשָׁבִין, וְכָל אִנּוּן מַחֲשָׁבִין דְּאִנּוּן לְסִטְרָא קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְקַיְּימָן בִּידֵיהּ, וּמַחֲשָׁבִין אַחֲרָנִין לָאו הָכִי.

אִי אַרְבַּע אוֹ חֲמִשָּׁה בְּאַרְכָּא, בְּאִתְפְּשָׁטוּ דְּמַשְׁכָּא כִּדְקָאָמָרָן, כַּד שָׁרָאן עַל פּוּתְיָא בְּתְלַת אוֹ בְּאַרְבַּע אוֹ מִתְּרִין וּלְהָלְאָה, דָּא בַּר נָשׁ דְּמַחֲשָׁבוֹי לְאַבְאָשָׁא וְאִשְׁתַּבַּח בֵּהּ, וְדִיקְנֵהּ וּגְבִינֵי עֵינוֹי סוּמָקִין, מְחַשֵּׁב לְבִישׁ וְאִשְׁתַּבַּח בֵּהּ, קַצְרָא דְּיוֹמִין אִיהוּ, פְּקִיחָא אִיהוּ וְאַכְנַע תָּדִיר לְמִכְיָלָן דְּבִישׁ, אַצְלַח, וּלְסוֹפָא דְּיוֹמִין זְעִירִין אִסְתַּלָּק מֵעָלְמָא.

אַסְוָותָא לְהַאי תִּיוּבְתָּא, כְּדֵין אִשְׁתְּכַח תְּלַת רְשִׁימִין אוֹ אַרְבַּע וְשַׁרְיָין עַל תְּרֵין. תְּלַת רְשִׁימִין אוֹ אַרְבַּע בְּאַרְכָּא וְשַׁרְיָין עַל תְּרֵין בְּפוּתְיָא, דְּהָא כְּפוּם מִנְהָגָא דְּבַר נָשׁ הָכִי מִתְחַלְּפֵי שִׁרְטוּטִין מִזְּמַן לְזִמַן.

וְרָזָא דָּא (ישעיה מ, כו): הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם וְגוֹ', מֵרֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ כֹּחַ וְגוֹ'. כְּמָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְלָף חַיָּילִין וּזְמָנִין בְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא, יוֹמָא דָּא כָּךְ וּלְיוֹמָא אַחֲרָא כָּךְ, כְּפוּם דְּאָדָם דִּלְגּוֹ, כָּל עוֹבָדּוֹי הָכִי אִתְחָזוֹן בְּהַאי רְקִיעָא, וְהָכִי אִתְחָזֵי בְּהַאי מַשְׁכָּא דְּהַאי אָדָם תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ רְקִיעָא, עוֹר דְּחַפְיָא עַל כֹּלָּא.

וְכֹלָּא כְּפוּם גַּוְונָא דְּאָדָם דִּלְגּוֹ, דְּהַאי לְזִמְנִין קָאִים בְּדִינָא, לְזִמְנִין בְּרַחֲמֵי, כְּהַהוּא גַּוְונָא מַמָּשׁ אַחְזֵי לְבַר, לְזִמְנִין כְּהַאי גַּוְונָא וּלְזִמְנִין כְּהַאי גַּוְונָא, כְּגַוְונָא דָּא לְתַתָּא בְּהַאי אָדָם כְּמָה דְּאַמָּרָן, לְזִמְנִין כְּהַאי גַּוְונָא וּלְזִמְנִין כְּהַאי גַּוְונָא, וְרָזָא דָּא אָת ז׳ אִתְכְּלִיל בֵּיהּ אָת י׳, וְרָזִין אִלֵּין בְּאֶצְבְּעָן

[יִתְרוֹ עז.]

(יוֹם חֲמִישִׁי ; שְׁמוֹת רפא-רפב)

דִּימְיָנָא בְּזִעֲיָרָא וּבְרַבְרְבָא, וְסִימָן (דְּבָרִים א, יז) : כַּקָּטֹן כַּגָּדֹל תִּשְׁמָעוּן. אֵלּוּ תְּרֵין אֶצְבְּעָן בְּרָזִין אִלֵּין, וְהָכִי אִנּוּן בְּרָזִין דְּאוֹלִיפְנָא מִנֵּיהּ דְּמֹר, בְּרָזֵי דְּרַב יֵיסָא סָבָא.

מִכָּאן וּלְהָלְאָה שִׁרְטוּטִין אַחֲרָנִין, דְּאִקְרוּן כֻּלְּהוּ תּוֹלְדוֹת, וְאִינּוּן תּוֹלְדוֹת אָדָם, כְּמָה דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, ד) : תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָא אִתְּמַר דְּכֹלָּא רָזָא דָּא כְּגַוְונָא דָּא, תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּכָל אִנּוּן דְּיוֹקְנִין דְּאַנְפִּין וּבְכָל אִנּוּן דְּקָאֲמַרָן, וּבְאִלֵּין תּוֹלְדוֹת דְּשִׁרְטוּטֵי יְדִין דְּאִתְחַזְיָין בְּרָזִין פְּנִימָאִין כְּמָה דְּאִתְחֲזִי.

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְשִׁרְטוּטִין, סִימָן זר״ה פס״ץ. רָזִין לְחַכִּימֵי לִבָּא, רזהס״ף, חֲמֵשׁ אַתְוָון בְּחָמֵשׁ תַּרְעִין, לְמִנְדַּע חָכְמָה בְּסוֹכְלְתָנוּ.

תַּרְעָא קַדְמָאָה ר׳, בִּידָא אִית שִׁרְטוּטִין דְּקִיקִין וְשִׁרְטוּטִין רַבְרְבִין, וְכֻלְּהוּ מִתְעָרְבֵי דָּא עִם דָּא, שִׁרְטוּטִין רַבְרְבִין דְּאִית בִּידָא, כַּד אִנּוּן תְּרֵין בְּאַרְכָּא, וּתְרֵין בְּפוּתְיָא, וְאָחִידוּ דָּא בְּדָא, דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת ה׳, וּבְרָזָא דְּאָת ר׳, וְדָחֵי לְאָת ז׳, וְנָטִיל אִלֵּין תְּרֵין אַתְוָון, בְּפוּתְיָא נָטִיל ה׳, בְּאַרְכָּא נָטִיל ר׳, וְסִימָן דִּילֵיהּ ה״ר.

דָּא אִית לֵיהּ בִּידָא שְׁמָאלָא כְּהַאי גַּוְונָא, בְּאִלֵּין שִׁרְטוּטִין רַבְרְבִין, אֲבָל אִנּוּן שִׁרְטוּטִין זְעִירִין דְּנָטְלָא יְמִינָא לָא נָטְלָא שְׁמָאלָא.

דִּימְיָנָא נָטְלָא חַד שִׁרְטוּטָא דָּקִיק לְעֵילָּא בְּאַרְכָּא, וְחַד שִׁרְטוּטָא דָּקִיק לְתַתָּא, דְּאָחִיד בֵּין אִנּוּן תְּרֵין שִׁרְטוּטִין רַבְרְבָן, בְּפוּתְיָא אִית חַד שִׁרְטוּטָא דַּקִּיק דְּאָחִיד לְתַתָּא, בְּאִנּוּן תְּרֵין דְּשַׁרְיָן עֲלֵיהּ, וּבִשְׂמָאלָא לָאו הָכִי, וְרָזָא דִּילֵיהּ אִיהוּ בִּימִינָא וְלָאו בִּשְׂמָאלָא.

הַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ, דִּלְזִמְנִין תָּאִיב בְּבֵיתָא, וּלְזִמְנִין בְּאָרְחָא, דָּא לָא שָׁכִיךְ לְבֵיהּ בְּהַאי וּבְהַאי. כַּד אִיהוּ בְּבֵיתָא תָּאִיב בְּאָרְחָא, וְכַד אִיהוּ בְּאָרְחָא תָּאִיב בְּבֵיתָא. אַצְלַח תָּדִיר בְּאָרְחָא, וּלְזִמְנִין בְּבֵיתָא, דָּא אַצְלַח בְּאוֹרַיְיתָא, וּבְרָזֵי דְּאוֹרַיְיתָא אִי אִשְׁתַּדַּל בְּהוּ, הַאי חֲמֵי בְּשַׁנְאוֹי, תּוֹעַלְתָּא לְסַגִּיאִין בֵּיהּ, עַצְלָא אִיהוּ

בְּמִלֵּי דְּעָלְמָא, אִי אִתְעַר, אִתְעָרוּן לְאוֹטָבָא לֵיהּ מִלְּעֵילָּא, זָכֵי בְּמִלּוֹי, דָּא אִיהוּ חֲמִידָא וּמְפַזֵּר מָמוֹנָא, טָב עֵינָא אִיהוּ, צְלוֹתֵיהּ אִשְׁתְּמַע, נָחִית וְסָלִיק בְּמָמוֹנָא, דָּא אִיהוּ דְּלְזִמְנִין מִתְּבַר לְבֵיהּ לְגַבֵּיהּ מָאתַיִם, וּכְדֵין אִשְׁתְּכָחוּ תְּלַת שְׁרְטוּטִין זְעִירִין, דְּמִעַבְרָן בְּהַהוּא שְׁרְטוּטָא דָּקִיק, דְּאִתּוֹסָף עַל אִנּוּן תְּרֵין דְּפוּתְיָא, וְרָזָא דָּא ה׳ דְּמִתְחַבְּרָא עִם ר׳.

דָּא אָרְחָא דָּא בֵּיתָא, דָּא חֻדְוָה דָּא עֲצִיבוּ, דָּא תּוֹעַלְתָּא דָּא עַצְלָא, דָּא טָב עֵינָא דָּא חֲמִידָא וּמְפַזֵּר מָמוֹנָא, דָּא מִתְּבַר לְבֵיהּ וְתָב לְמָאתַיִם.

תַּרְעָא תִּנְיָינָא ז׳, בִּימִינָא בְּקַסְטִירוּ דְּקוֹלְטָא רְשִׁימִין שְׁכִיחֵי, כַּד אִשְׁתְּכָחוּ תְּלַת שְׁרְטוּטִין רַבְרְבִין בְּפוּתְיָא, וּתְרֵין רַבְרְבִין בְּאַרְכָּא, וְחַד מֵאִנּוּן דְּאָרְכָּא אָחִיד בְּאִנּוּן תְּרֵין דְּפוּתְיָא, וְחַד אַחֲרָא לָא אָחִיד בְּהוּ, הַאי אִית פַּסְלוּ בְּזַרְעֵיהּ, מִסְטְרָא דַּאֲבוּי אוֹ מִסְטְרָא דְּאִמֵּיהּ, וּכְדֵין מִשְׁתַּכְחֵי לְתַתָּא מֵאִנּוּן תְּלַת שְׁרְטוּטִין דְּפוּתְיָא, תְּרֵין שְׁרְטוּטִין דְּקִיקִין דַּאֲחִידָן בְּהוּ לְתַתָּא, הַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ, מִתַּקֵּן עוֹבָדוֹי קָמֵי בְּנֵי נָשָׁא, וְלִבֵּיהּ לָא קְשׁוֹט.

וּלְזִמְנָא דְּסִיב אַהֲדַר לְאִתְתַּקְנָא, כְּדֵין אִשְׁתְּכָחוּ אִנּוּן תְּרֵין שְׁרְטוּטִין בְּאָרְכָּא, אֲחִידָן בְּאִנּוּן דְּפוּתְיָא דָּא עִם דָּא, וּתְרֵין אַחֲרָנִין עִמְּהוֹן בְּאֶמְצָעִיתָא דְּקִיקִין וְדָא בְּאַרְכָּא, וּתְלַת דְּקִיקִין בְּפוּתְיָא, וְרָזָא דָּא ז׳ דְּמִתְחַבְּרָא בְּאָת ר׳.

וְכַד אִיהוּ סִיב וְתָב כְּדְקָאֲמָרָן, אִתְתַּקַּן אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת ר׳ וְאִתְחַבָּר בְּאָת ז׳ לְבָתַר, כַּד הַאי אִתְתַּקַּן, אִיהוּ תָּדִיר בְּלְחִישׁוּ וְכָל עוֹבָדוֹי בְּלְחִישׁוּ, אֲבָל לָאו אִיהוּ בְּקִיּוּמָא כְּדְקָא חָזֵי, בְּגִין דְּהַהוּא פַּסְלוּ עַד לָא אִתְיְיאָשָׁא בֵּיהּ. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, מַאן דְּפָסִיל זַרְעֵיהּ, עַד תְּלַת דָּרִין לָא אִתְיְיאָשָׁא הַהוּא פְּסִילוּ

[יִתְרוֹ עז:]

(יוֹם שִׁשִּׁי; שְׁמוֹת רפג-רפד)

מִלְּכַשְׁכְּשָׁא, בְּגִין כָּךְ תְּנִינַן וַוי לֵיהּ לְהַהוּא בַּר נַשׁ דְּפָסַל זַרְעֵיהּ, וְלָא חָיֵישׁ לִיקָרָא דְּמָארֵיהּ, פָּסִיל זַרְעֵיהּ וַדַּאי.

וּלְבָתַר דְּאִתְיָיאָשָׁא הַהוּא פְּסִילוּ, כְּדֵין אִשְׁתְּכָחוּ שִׁרְטוּטִין בִּידָא יְמִינָא אַרְבַּע וְחָמֵשׁ. אַרְבַּע בְּאַרְכָּא, חָמֵשׁ בְּפוּתְיָא. וְרָזָא דָּא ז׳ וְאִתְחַבָּר בְּאָת ה׳, הַאי לְזִמְנִין אַצְלַח לְזִמְנִין לָא אַצְלַח. אַצְלַח בְּאוֹרַיְיתָא, וּלְסוֹף יוֹמוֹי אַצְלַח אֲפִילּוּ בְּמָמוֹנָא.

תַּרְעָא תְּלִיתָאָה ה׳, בִּימִינָא, כַּד אִשְׁתְּכָחוּ חָמֵשׁ שִׁרְטוּטִין בְּפוּתְיָא וּתְלַת בְּאַרְכָּא, וְאִשְׁתְּכַח הַהוּא שִׁרְטוּטָא דְּאֶמְצָעִיתָא מֵאנּוּן תְּלַת, דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת ה׳, וְאִסְתְּמִיךְ בְּאוֹת ס׳.

בְּזִמְנָא דְּאִשְׁתְּכַח הַהוּא שִׁרְטוּטָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּעָאל וְאָחִיד גּוֹ אִנּוּן חָמֵשׁ שִׁרְטוּטִין דִּפוּתְיָא, דָּא אִיהוּ בַּר נָשׁ עָצִיב וְרָגִיז גּוֹ בֵּיתֵיהּ, וּבְגוֹ בְּנֵי נָשָׁא לָאו הָכִי, קַמְצָן אִיהוּ בְּבֵיתֵיהּ, וְרָגִיז וְכָפִין, וּלְזִמְנִין לָא. לְבַר מִבֵּיתֵיהּ לָאו הָכִי, אַצְלַח בְּעוֹבְדֵי עָלְמָא, כַּד אִשְׁתָּדַל בְּאוֹרַיְיתָא אִסְתַּכֵּיל זְעֵיר וְאִתְהַדָּר בָּהּ, מְהֵימְנָא אִיהוּ, אֲבָל לָאו כָּל זִמְנָא, וְהַהוּא זִמְנָא דְּלָאו מְהֵימְנָא אַחְזֵי גָּוֵן קְשׁוֹט, וְלָא קְשׁוֹט בִּשְׁלִימוּ, בְּדִינָא יִצְלַח, מְהֵימְנָא אִיהוּ בְּרָזִין דְּאוֹרַיְיתָא, דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת ה׳ וְאִתְחַבָּר בְּאָת ס׳.

וְאִי אַרְבַּע שִׁרְטוּטִין בְּפוּתְיָא וְחָמֵשׁ בְּאַרְכָּא, תְּרִין מֵאנּוּן דְּאָרְכָּא עָאלִין גּוֹ אִנּוּן אַרְבַּע, דָּא אִיהוּ בַּר נָשׁ חַדֵּי בְּבֵיתֵיהּ, וְאִתְחַזֵּי עָצִיב לְבָּא לְבַר, וְלָאו הָכִי דְּכֵיוָן דְּמַלִּיל עִם בְּנֵי נָשָׁא, אַחְזֵי חֵדוּ וְאִתְכְּוָון בְּמִלּוֹי.

תְּלַת שִׁרְטוּטִין זְעִירִין עָאלִין גּוֹ אִנּוּן דְּאָרְכָּא, דָּא אִית לֵיהּ חַד רְשִׁימוּ אֲפָם בְּגוּפֵיהּ, וּתְלַת שַׁעֲרִין תַּלְיָין בְּהַהוּא רְשִׁימוּ, וְהַהוּא רְשִׁימוּ אִיהוּ כְּעִגּוּלָא, וְחַד תְּבִירָא בְּרֵישֵׁיהּ, וּלְהַאי רְשִׁימָא קָרָאן לֵיהּ חַכִּימֵי לְבָּא דְּיַדְעִין רָזִין אִלֵּין, רֵישׁ נִשְׁרָא, רְשִׁימוּ דָּא אִתְחַזֵּי לְזִמְנִין בֵּין כְּתְפּוֹי, וּלְזִמְנִין בִּדְרוֹעָא יְמִינָא, וּלְזִמְנִין עַל יְדָא יְמִינָא בְּאֶצְבְּעוֹי.

אִי רְשִׁימָא דָּא רֵישׁ נִשְׁרָא, אִיהוּ בְּאוֹרַח מֵישָׁר בְּתִיקוּנוֹי, יִסְתַּלַּק לְעוּתָרָא וְלִיקָרָא, וְאִי הַהוּא רֵישׁ נִשְׁרָא אִתְהַפַּךְ לַאֲחוֹרָא, יִזְכֶּה לִבְנִין לְזִמְנִין, אֲבָל כַּד אִיהוּ סִיב, יִזְכֶּה לְעוּתָרָא יַתִּיר וְלִיקָר סַגְיָא, יַתִּיר מֵעוֹלְמוֹי, וְיַצְלַח בְּאוֹרַיְיתָא אִי אִשְׁתַּדַּל בָּהּ.

רֵישׁ נִשְׁרָא דָּא אִתְחָזֵי לְזִמְנִין אֲפָמָא, וּלְזִמְנִין גָּוֹן דִּלָּא סוּמָק זְעֵיר, דִּלָּא אִצְטְבַּע כָּל כָּךְ, לְזִמְנִין בְּשַׁעֲרִין, לְזִמְנִין שְׁעִיעַ, וְכוֹלָּא חַד סִימָנָא אִיהוּ, וּבְחַד דִּינָא אִתְדָּן.

וְאִי הַהוּא גָּוֹן סוּמָק אִצְטְבַּע יַתִּיר, וְקָאִים בִּגְוָונֵיהּ, זִמַּן זְעֵיר הוּא דְּאִצְטְבַּע, בְּגִין דְּאִלֵּין גַּוְונִין לְזִמְנִין קַיְימִין נְהִירִין, וּלְזִמְנִין חֲשׁוּכִין, וְאִי אִצְטְבַּע הַהוּא סוּמָק וְנָהִיר, כְּדֵין אִית בִּידָא שְׁמָאלָא תְּלַת שְׁרָטוּטִין בְּאַרְכָּא וּתְלַת בְּפוּתְיָא, וְחַד דָּקִיק עַל אִנּוּן דִּפוּתְיָא, וְחַד דָּקִיק עַל אִנּוּן דְּאָרְכָּא, וּבִידָא יְמִינָא אִתּוֹסָף חַד בְּפוּתְיָא בִּלְחוֹדוֹי, הַאי בַּר נָשׁ שָׁכִיב בִּנְדָּה, וְלָא תָּב מִינֵּהּ לְמָאנֵיהּ.

וְכַד תָּב בְּתִיּוּבְתָּא, אִשְׁתָּאֲרוּ אִנּוּן שְׁרָטוּטִין בִּידָא שְׁמָאלָא, וְהַהוּא דְּאִתּוֹסָף בִּימִינָא אִתְעֲדֵי מִנֵּיהּ, וְאִתְעֲדֵי הַהוּא סוּמָקָא, דִּלָּא אִתְחָזֵי נָהִיר כָּל כָּךְ מִנֵּיהּ, וּלְזִמְנִין דְּאַף עַל גַּב דְּתָב, לָא אַעְדִּיוּ מִנֵּיהּ הַהוּא סוּמָקָא עַד זְמַן.

הַאי אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת ה׳, וְאִתְעֲדֵי אָת ס׳, וְעָאל תְּחוֹתּוֹי אָת ץ׳, וְאִתְחַבָּר אָת ה׳ בְּאָת ץ׳. הַאי בָּעֵי תִּקוּנָא לְנַפְשֵׁיהּ בִּבְהִילוּ, חַכִּימָא דְּלִבָּא דְּחָמֵי לֵיהּ, חוֹבָתָא אִית עָלֵיהּ, לוֹמַר לֵיהּ זִיל אַסֵּי לְנַפְשָׁךְ.

וְאִי תְּלַת שְׁרָטוּטִין בְּאַרְכָּא וְחַד בְּפוּתְיָא, דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּאָת ה׳ בִּלְחוֹדֵיהּ, וּלְזִמְנִין אִתְחַבַּר בְּרָזָא דְּאָת ז׳, הַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ תָּאִיב בָּתַר בְּצִעְיִן דְּעָלְמָא, וְאִי לָאו רָדִיף בָּתַר נָשִׁין וְתֵיאוּבְתֵּיהּ נְאוּפִים, וְאַף עַל גַּב דְּתָאִיב לְבְצִעְיִן דְּעָלְמָא, הַאי לָא אַעְדִּיוּ מִנֵּיהּ וְלָא אַכְסִיף, עֵינוֹי שְׁקִיעִין וּמַלִּיל בְּהוּ, אִי תָּב לְמָאנֵיהּ מִתְחַלְּפֵי שְׁרָטוּטִין, תְּלַת בְּפוּתְיָא וְחַד לְאָרְכָּא, וְאִנּוּן תְּרֵין דְּקִיקִין

[יִתְרוֹ עח.]

(שַׁבַּת־קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת רפה־רפו)

קַיְימִין בְּקִיּוּמָא, כְּדֵין רְעוּ דִּילֵיהּ יַתִּיר בְּאִתְּתֵיהּ, וְאִתְדַּבַּק בָּהּ, חַד דָּקִיק יַתִּיר עָאל בֵּין אִנּוּן תְּרֵין דְּקִיקִין, כְּדֵין אִתְחַבַּר אָת ה׳ בְּאָת ז׳.

וְאִי שִׁרְטוּטָא חַד בְּאַרְכָּא וְאַרְבַּע בְּפוּתְיָא, וּתְלַת דְּקִיקִין קַיְימִין עַל הַהוּא חַד, וְחַד עַל אִנּוּן אַרְבַּע. עַל דְּרוֹעָא שְׂמָאלָא, אִית לֵיהּ תְּלַת קִסְטְרִין דְּקִיקִין, דְּאִתְיְלִידוּ בֵּיהּ מִיּוֹמִין זְעִירִין, וְחַד שַׁעֲרָא תַּלְיָא, בְּהַהוּא חַד דְּרֵישָׁא, הַאי אִיהוּ רָדִיף בָּתַר נְאוּפָא דְּאֵשֶׁת חַבְרֵיהּ. מָאנֵיהּ דְּזִדּוֹנָא אִיהוּ, אַגְזִים בְּעֵינָא שְׂמָאלָא בְּלָא מִלּוֹלָא כָּלָל וְאַשְׁלִים, וּבְגִין דְּאִיהוּ מָאנֵיהּ זְדוֹנָא, לָא חָיֵישׁ לִיקָרָא דְּמָאנֵיהּ לְאָתָבָא קָמֵיהּ, לְבָתַר קָטִיל חִוְיָא לֵיהּ, אוֹ בַּר נָשׁ סוּמָקָא.

וְאִי אַרְבַּע בְּאַרְכָּא וּתְלַת בְּפוּתְיָא, וְאִנּוּן דְּסַלְקִין לְעֵילָּא אַעְדִּיו מִנֵּיהּ, הַאי תָּבַר לְבֵיהּ לְגַבֵּי מָאנֵיהּ, וְתָב בְּתִיּוּבְתָּא, כְּדֵין אִיהוּ בִּרְזָא דְּאָת פ׳, וְאִתְחַבָּר בְּאָת ה׳. עַל אִלֵּין וְעַל אִנּוּן דִּכְוָותַיְהּ, כְּתִיב (יְשַׁעְיָה נז, יט): שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב.

עַד הָכָא, כָּל אִנּוּן רָזִין דְּתוֹלְדוֹת אָדָם, דְּאִנּוּן תּוֹלְדוֹת דְּאִתְיְלִידוּ בֵּיהּ מִזְּמַן לִזְמַן, כְּפוּם אָרְחוֹי דְּבַר נָשׁ, זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּאִנּוּן דְּיַתְבִין קָמֵיהּ דְּמַר, וְזָכוּ לְמִשְׁמַע מִפּוּמֵיהּ רָזִין דְּאוֹרַיְיתָא, זַכָּאָה אִנּוּן בְּהַאי עָלְמָא, וְזַכָּאִין אִנּוּן לְעָלְמָא דְּאָתֵי. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, זַכָּאִין אַתּוּן חַבְרַיָּא, דְּכָל רָזִין לָא אָנִיס לְכוּ, כַּמָּה דּוּכְתִּין עִלָּאִין אִזְדַּמְּנָן לְכוּ לְעָלְמָא דְּאָתֵי.

פָּתַח וְאָמַר (שְׁמוֹת יח, כא): וְאַתָּה תֶּחֱזֶה מִכָּל הָעָם אַנְשֵׁי חַיִל יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל וְאַתָּה תֶּחֱזֶה, תִּבְחַר לָא כְּתִיב, אֶלָּא תֶּחֱזֶה: לְפוּם חֵיזוּ דְּעַיְינִין. בְּמַאי, בְּדִיּוּקְנָא דְּבַר נָשׁ, בְּאִלֵּין שִׁית סִטְרִין דְּקָאָמַרְתּוּן, וְכוֹלָּא בְּהַאי קְרָא.

וְאַתָּה תֶּחֱזֶה חַד בְּשַׁעֲרָא, מִכָּל הָעָם תִּרֵין בְּמִצְחָא. אַנְשֵׁי חַיִל תְּלַת בְּאַנְפִּין, יִרְאֵי אֱלֹהִים אַרְבַּע בְּעֵיְינִין, אַנְשֵׁי אֱמֶת חֲמֵשׁ בְּשִׁפְוָון,

שׁוֹנְאֵי בָצַע שִׂית בְּיָדִין בְּשׁוֹרְטוֹטֵיהוֹן.

דְּאִלֵּין אִנּוּן סִימָנִין, לְאִשְׁתְּמוֹדְעָא בְּהוּ בְּנֵי נָשָׁא, לְאִנּוּן דְּרוּחַ חָכְמְתָא שַׁרְיָא עָלַיְיהוּ, וְעִם כָּל דָּא, מֹשֶׁה לָא אִצְטְרִיךְ דָּא, אֶלָּא מַה כְּתִיב, וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי חַיִל מִכָּל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּרוּחָא קוּדְשָׁא הֲוָה אָתֵי לְגַבֵּיהּ, וְאוֹדַע לֵיהּ, וּבֵיהּ הֲוָה חָמֵי כֹּלָּא.

מְנָא לָן, דִּכְתִיב כִּי יִהְיֶה לָהֶם דָּבָר בָּא אֵלַי. בָּאִים אֵלַי לָא כְּתִיב, אֶלָּא בָּא אֵלַי, דָּא רוּחַ קוּדְשָׁא דַּהֲוָה אָתֵי לְגַבֵּיהּ, וּבֵיהּ הֲוָה יָדַע, וְלָא אִצְטְרִיךְ לְכָל דָּא לְאִסְתַּכְּלָא וּלְעַיְינָא, אֶלָּא לְפוּם שַׁעֲתָא הֲוָה יָדַע מֹשֶׁה.

כְּהַאי גַּוְונָא, יָדַע שְׁלֹמֹה מַלְכָּא, יָדַע בְּכוּרְסְיֵיהּ, דְּרוּחַ קוּדְשָׁא שַׁרְיָא עָלֵיהּ, דְּכָל מַאן דְּקָרִיב לְכוּרְסְיֵיהּ, דְּחִילוּ וְאֵימָתָא נָפִיל עָלֵיהּ, וּבֵיהּ הֲוָה דָּאִין דִּינָא בְּלָא סָהֲדִין. בְּגִין דְּדִיוּקְנִין הֲווֹ בְּכוּרְסְיֵיהּ, וְכָל מַאן דְּמִקָּרֵב בְּשִׁקְרָא, מִכַּשְׁכְּשָׁא הַהוּא דִּיוּקְנָא, וַהֲוָה יָדַע שְׁלֹמֹה מַלְכָּא דְּבְשִׁקְרָא קָאֲתֵי. בְּגִין כָּךְ, אֵימָתָא דְּכוּרְסְיֵיהּ הֲוָה נָפִיל עַל כֹּלָּא, וְכֻלְּהוּ אִשְׁתְּכָחוּ זַכָּאִין קָמֵיהּ.

מַלְכָּא מְשִׁיחָא בְּרֵיחָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה יא, ג): וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְיָ וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְגוֹ׳. וּתְלַת אִלֵּין דָּנוּ עָלְמָא בְּלָא סָהֲדִין וְהַתְרָאָה, שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא עַל פּוּם סָהֲדִין, עַל מֵימָר אוֹרַיְיתָא, חַכִּימִין דְּאִשְׁתְּמוֹדְעָן בְּאִנּוּן דִּיוּקְנִין, עָלַיְיהוּ לְאַזְהָרָא לִבְנֵי עָלְמָא, וּלְמֵיהַב אַסְוָותָא לִבְנֵי נָשָׁא, וּלְאַסְּיָא נַפְשַׁיְיהוּ, זַכָּאִין אִנּוּן בְּהַאי עָלְמָא, וְזַכָּאִין אִנּוּן בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ׳, דְּשָׁלִיט בֵּיהּ אוּרִיאֵ״ל רַב מְמָנָא, וּתְלַת מְאָה וְשִׁתִּין וְחָמֵשׁ רִבּוֹא מַשְׁרְיָין עִמֵּיהּ, כְּחוּשְׁבָּן יוֹמֵי שַׁתָּא, וְכֻלְּהוּ אִית לוֹן תְּלַת מְאָה וְשִׁתִּין וְחָמֵשׁ מַפְתְּחָן נְהוֹרִין, מֵהַהוּא נְהוֹרָא דְּנָפְקָא מִגּוֹ חַשְׁמַל עִלָּאָה פְּנִימָאָה גָּנִיז וְסָתִים, דִּי רָזִין דְּאַתְוָון קַדִּישִׁין עִלָּאִין דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא

כ תמוז

וְכַד יִשְׂרָאֵל אָמְרִין שְׁמַע, מָארֵי חִיּוֹן שָׁמְטִין גַּדְפַּיְיהוּ, בְּאָן אֲתַר, בְּכַנְפֵי מִצְוָה דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דְּבָרִים כב, יב) : עַל אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תְּכַסֶּה בָּהּ, דְּאִיהוּ כְּגַוְונָא דְּמְעִיל הָאֵפוֹד, דְּפַעֲמוֹנִים וְרִמּוֹנִים אִנּוּן לָקְבֵל חֻלְיָין וְקִשְׁרִין, שׁוּלֵי הַמְּעִיל אִנּוּן לָקְבֵל כַּנְפֵי מִצְוָה.

וְאִנּוּן ה׳ קִשְׁרִין, לָקְבֵל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָ״ה אֱלֹהֵינ״וּ יְהוָ״ה (דְּבָרִים ו, ד), דְּאִנּוּן לָקְבֵל ה׳ נִימִין דְּכִנּוֹר דְּדָוִד דְּהָיָה מְנַגֵּן מֵאֲלָיו, י״ג חֻלְיָין כְּחִשְׁבַּ״ן אֶחָ״ד, דְּקָלָא דְּנִגּוּנָא סָלְקָא בְּאֶחָד, וְדָא חַ״י בֵּין חֻלְיָין וְקִשְׁרִין, לְכָל סְטַר, סָלְקִין ע״ב, וְדָא אִיהוּ וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּ״א (יְשַׁעְיָה טז, ה), חֶסֶ״ד ע״ב, כָּל מָאן דְּאִתְעַטַּף בְּעִטּוּפָא דְּמִצְוָה, כְּאִלּוּ אַתְקִין כָּרְסְיֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִנּוּן יאהדונה״י, לְכָל חַד אַרְבַּע אַנְפִּין וְאַרְבַּע גַּדְפִּין סָלְקִין ס״ד, וּתְמַנְיָא אַתְוָון יאהדונה״י, סָלְקִין ע״ב, וְכַנְפֵי מִצְוָה [כו.] אוֹלְפִין רָזָא, דְּאִנּוּן ח׳ חוּטִין לְכָל סְטַר, לָקְבֵל אַרְבַּע אַנְפִּין וְאַרְבַּע גַּדְפִּין דְּכָל חַיָּה, וּבְחִשְׁבַּן זְעֵיר דַּחֲנוֹךְ אָ״ז אִיהוּ שד״י, אָז יָשִׁיר בְּכָל אֲתַר, וְאָמְרוּ מָארֵי מַתְנִיתִין, כָּל מָאן דְּפָחִית לָא יִפְחוֹת מִשְּׁבַע, וְכָל מָאן דְּאוֹסִיף לָא יוֹסִיף עַל י״ג, וְאִנּוּן שֶׁבַע לָקְבֵל שֶׁבַע יְמֵי בְּרֵאשִׁית, דְּרָמִיזִין לְשֶׁבַע שְׁמָהָן אבגית״ץ וכו׳, וַעֲלַיְיהוּ אִתְמַר (יְשַׁעְיָה ו, ב) : שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד, דְּבְהוֹן פָּרְחַת צְלוֹתָא לְעֵילָא, וְאִנּוּן תַּמָּן מ״ב, לָקְבֵל מ״ב אַזְכָּרוֹת דְּאִנּוּן בִּתְפִלִּין דְּיָד וּתְפִלִּין דְּרֵישָׁא, וַעֲלַיְיהוּ אִתְמַר (דְּבָרִים כח, י) : וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יהו״ה וְכוּ׳.

וְאִנּוּן תַּכְשִׁיטִין דְּכַלָּה, תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא עֲטֶרֶת זָהָב בְּרֵישָׁא דְּכַלָּה, וּתְפִלִּין דְּיָד טַבַּעַת דְּדְרוֹעָא, הָא כַלָּה מִתְתַּקְנָא בְּתַכְשִׁיטִין דִּילָהּ,

צָרִיךְ לִקְרֹא לְחָתָן דִּילָהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם ו, ד): שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְהָא אִנּוּן בְּחוּפָּה, צְרִיכִין עַמָּא קַדִּישָׁא לְמֵיקַם בַּעֲמִידָה קֳדָמֵיהוֹן, עִם חַזָּן, לְבָרְכָא לוֹן בְּשֶׁבַע בִּרְכָאן, וּלְקַדְּשָׁא חֲתָנָן לְכַלָּה בְּקַדְמֵיתָא בְּקִדּוּשִׁין, וּבְעָמְדָם עַמָּא קַדִּישָׁא וְחַזָּן לְבָרְכָא לוֹן, חֵיוָון קַדִּישִׁין דַּהֲווֹ מְנַגְּנִין בְּגַדְפַּיְיהוּ תְּרַפֶּינָה כַּנְפֵיהֶן.

ש שֶׁל תְּפִלִּין דָּא אִימָּא עִלָּאָה, עֲלָהּ אִתְּמַר (שָׁם כח, י): וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יהו"ה נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ, שִׁי"ן סְלִיק אַתְוָוי ש"ס, ה' דְּיַד כֵּהָה שְׁסָ"ה, וְרַמַ"ח פִּקּוּדִין דִּכְלִילָן בְּרַמַ"ח תֵּיבִין דִּקְרִיאַת שְׁמַע בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיָּין, הָא תַּרְיַ"ג, עֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (שְׁמוֹת ג, טו): זֶה שְׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר, שְׁמִ"י עִם י"ה שְׁסָ"ה, זִכְרִ"י עִם ו"ה רַמַ"ח, וְכֹלָּא תַּרְיַ"ג, אוֹרַיְיתָא אִיהִי שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְעוֹד צִיצִית אִיהִי כָּרְסַיָּא, תְּפִלִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּנָחִית עַל כָּרְסַיָּא, דְּקָרָאן לֵיהּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע, הָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב עַל כָּרְסַיָּא, צְרִיכִין לְמֵיקַם בְּגִינֵיהּ בִּצְלוֹתָא דְּעַמִּידָה, תְּלַת חֲיָילִין דִּילָהּ אַתְיָין בִּזְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתוּשְׁבָּחוֹת.

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּאִיהוּ עַל כָּרְסְיֵיהּ, מָה אָמְרִין אֵ"ל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת

כא תמוז

הַאי תִּקוּנָא אִיהוּ לְגַבֵּי צַדִּיקִים גְּמוּרִים, דִּמְתַקְּנִין כָּרְסַיָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצִיצִית, וְנָחֲתִין לֵיהּ בִּתְפִלִּין, וְקַיְימִין קָדָמוֹהִי בְּצָלוֹתָא, לְבֵינוֹנִיים צִיצִית וּתְפִלִּין אִנּוּן כַּשׁוֹר לְעוֹל וְכַחֲמוֹר לְמַשְׁאוֹי, וּבְשַׁבָּת אִתְמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת כג, יב) : לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ, לָרְשָׁעִים אִנּוּן קְשׁוֹרָא לְכָל מְקַטְרְגִין דִּלְהוֹן, דְּהָכִי אִנּוּן עֲשָׂרָה כְּתְרִין תַּתָּאִין, דְּהָא דָּא לָקֵבֵל דָּא בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲבָל כְּתְרִין תַּתָּאִין אִנּוּן קְלִיפִין לְגַבֵּי כְּתְרִין עִלָּאִין, דְּמִתְלַבְּשִׁין בְּהוֹן עֲשַׂר אַתְוָון בְּצָלוֹתָא, לְמֶהֱוֵי כְּפוּיִין תְּחוֹתוֹי כְּתְרִין תַּתָּאִין.

וּבְזִמְנָא דְצַדִּיקַיָּא מְתַקְּנִין בְּכַנְפֵי מִצְוָה וּבִתְפִלִּין, אִתְכַּפְיָין תְּחוֹתַיְיהוּ כְּתְרִין תַּתָּאִין, בְּהַהוּא זִמְנָא יֵעוּל מַלְכָּא בְּהֵיכָלֵיהּ דְּאִיהוּ אדנ״י, כְּגַוְונָא דָּא יאהדונה״י, הָא מַלְכָּא בְּהֵיכָלֵיהּ, מָאן דְּבָעֵי לְמִשְׁאַל שְׁאֵלְתּוֹי יֵעוּל, וּבְגִין דָּא (תְּהִלִּים נא, יז) : אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, בִּתְלַת קַדְמָאִין יְסַדֵּר בַּר נַשׁ שְׁבָחוֹי, כְּעַבְדָּא דְמִסַּדֵּר שְׁבָחוֹי קָדָם רַבֵּיהּ, דְּאִלֵּין תְּלַת כְּתִבִין כָּל זַכְוָון, וּתְלַת בַּתְרָאִין חָתְמִין, וּבְגִין דָּא צָרִיךְ בַּר נַשׁ לְמֶהֱוֵי בְּהוֹן כְּעַבְדָּא דְמִקַּבֵּל פְּרָס מֵרַבֵּיהּ וְהָלַךְ לֵיהּ, דְּתַמָּן אִיהִי בֵּית קִבּוּל חוֹתָמָא דְּקִשׁוּרָא וְאִיהִי מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא.

בְּאֶמְצָעִיוּת צָרִיךְ לְמִשְׁאַל, דְּתַמָּן ו׳ ו׳, חַד מָארֵי כְּתִיבָה וְחַד מָארֵי חֲתִימָה, וְאִנּוּן ו׳ עִלָּאָה ו׳ תַּתָּאָה, כְּלִילָן תְּרֵין עֲשַׂר פִּרְקִין, תְּלַת קַדְמָאִין רֵישָׁא וּתְרֵין דְּרוֹעִין, תְּלַת בַּתְרָאִין גּוּפָא וּתְרֵין שׁוֹקִין, הָא אִתְפַּטַּר מִמַּלְכָּא, בְּגִין דָּא צָרִיךְ לְמֵיהַב תְּלַת פְּסִיעָן לַאֲחוֹרָא, וְרָזָא דְמִלָּה (בְּרֵאשִׁית מט, לג) : וַיֶּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל הַמִּטָּה.

תִּקּוּנָא חַד סַר

[כו:] בְּרֵאשִׁית בָּרָ״א שִׁי״ת, וּמַאי נִיהוּ. שִׁית הֵיכָלִין לָקְבֵל שִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, אלהי״ם אִימָּא עִלָּאָה עֲלַיְיהוּ, דְּאִיהִי הֵיכָלָא שְׁבִיעָאָה, וּכְמָה דְּאִימָּא עִלָּאָה אַפִּיקַת שִׁית, הָכִי אִימָּא תַּתָּאָה אַפִּיקַת שִׁית וּמַאי נִיהוּ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְאִנּוּן שִׁית מָאנִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת כ, יא): כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָ״ה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְהֵיכָלִין תַּתָּאִין אִנּוּן מָאנִין לְהֵיכָלִין עִלָּאִין.

וְכַד יִשְׂרָאֵל הַוּוֹ מְצַלָּאן, כָּל הֵיכָלִין אִלֵּין הַוּוֹ מִתְפַּתְּחָן לְגַבַּיְיהוּ, וּכְעַן בְּגָלוּתָא אִתְמַר בְּהוֹן כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעֲלוּ, וּשְׁכִינְתָּא לְבָר מֵהֵיכָלָהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבָר מֵהֵיכָלֵיהּ, וּמַלְאָכַיָּא דְּמְמַנָּן עַל צְלוֹתִין לְבָר מֵהֵיכָלֵיהוֹן, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה לג, ז): הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חָצָה, וְלָא אִית לוֹן לְצִלּוֹתִין אֲתַר לְאַעָלָא, וְדָא אִיהוּ כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעֲלוּ, אֲבָל שַׁעֲרֵי דְּמְעָה לֹא נִנְעֲלוּ, וְלֵית מָאן דְּאַפְתַּח לוֹן לְאִלֵּין שְׁעָרִים, עַד דְּיֵיתֵי מָארֵי דְּדִמְעָה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת ב, ו): וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה, וְלֵית הֵיכָלָא מִתְפַּתְּחָא אֶלָּא בֵּיהּ, וְדָא אִיהוּ וַתִּפְתַּח, וַתִּפְתַּח וַדַּאי דְּאִתְפַּתַּח הַאי הֵיכָלָא לְגַבֵּיהּ, בְּמַאי אִתְפַּתַּח לֵיהּ, בְּדִמְעָה, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה, וּמִיָּד וַתַּחְמֹל עָלָיו.

וְעוֹד וַתִּפְתַּח, כַּד יִשְׂרָאֵל פָּתְחִין בִּתְיוּבְתָּא בִּבְכְיָה, מִיָּד וַתַּחְמֹל עָלָיו, וְדָא אִיהוּ בִּבְכִי יָבֹאוּ (יִרְמְיָה לא, ח), בִּזְכוּת בְּכְיָה דִּילֵיהּ יִתְכַּנְּשׁוּן מִן גָּלוּתָא.

כב תמוז

דְּאִית הֵיכָלָא דְּדִמְעָה, דְּלֵית לָהּ רְשׁוּ לְמִפְתַּח אֶלָּא בְּדִמְעָה, וְאִית הֵיכָלָא דְּנִגּוּנָא, דְּלֵית לָהּ רְשׁוּ לְמִפְתַּח אֶלָּא בְּנִגּוּנָא, וּבְגִין דָּא דָּוִד מִתְקָרֵב לְהַהוּא הֵיכָלָא בְּנִגּוּנָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (מְלָכִים ב׳ ג, טו): וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן, וְאִית הֵיכָלָא דְּנְהוֹרָא, דְּלָא מִתְפַּתְּחָא אֶלָּא לְבַר נַשׁ דַּהֲוָה מִתְעַסֵּק בְּנְהוֹרָא דְּאוֹרַיְתָא.

וְאִית הֵיכָלָא דִּנְבוּאָה, דְּלָא מִתְפַּתְּחָא אֶלָּא לְבַר נַשׁ דַּהֲוָה חָכָם גְּבוֹר וְעָשִׁיר, וְאִית הֵיכָלָא דְּיִרְאָה, דְּאִתְקְרֵי הֵיכַל הַיִּרְאָה, דְּלָא מִתְפַּתְּחָא אֶלָּא לְמָאן דְּאִית בֵּיהּ דְּחִילוּ, וְאִית הֵיכָלָא דַּעֲנִיִּים, דְּלָא מִתְפַּתְּחָא אֶלָּא לַעֲנִיִּים דַּהֲווֹ מִתְעַטְּפִים קֳדָם יהו״ה בִּצְלוֹתָא, בְּעִטּוּפָא דְּמִצְוָה דְּצִיצִית וּתְפִלִּין, וַעֲלַיְהוּ אִתְמַר (תְּהִלִּים קב, א): תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף.

וְאִית תַּרְעָא דְּצַדִּיקַיָּא, דְּלָא מִתְפַּתְּחָא אֶלָּא לְצַדִּיקַיָּא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם קיח, כ): זֶה הַשַּׁעַר לַיהו״ה צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ, וְהַאי אִיהוּ תַּרְעָא דְּצַדִּיק חַ״י עָלְמִין, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שָׁם לז, כה): וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ לָחֶם, וּכְעַן בְּגָלוּתָא אִתְמַר בֵּיהּ (יְשַׁעְיָה נז, א): הַצַּדִּיק אָבָד, מַאי אָבָד, אָבַד לְמַטְרוֹנִיתָא, וְאִתְמַר בֵּיהּ (שָׁם יט, ה): וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ, יֶחֱרַב בְּבֵית רִאשׁוֹן, וְיָבֵשׁ בְּבֵית שֵׁנִי, וּבְגִין דְּלֵית לֵיהּ מִדִּילֵיהּ, עֲנִיִּין צָווּחִין בְּחַ״י בִּרְכָאן דְּצִלּוֹתָא, לְגַבֵּי חַ״י עָלְמִין, וְהָא אִסְתַּלַּק מִתַּמָּן נְבִיעוּ דְּכָל בִּרְכָאן, וְלֵית מָאן דְּיָהִיב לוֹן, וְתַרְעִין אָחֳרָנִין סְתִימִין, וְתַרְעָא דְּצַדִּיק חֲרֵבָא וְיבֵשָׁה, כְּמָה דְּעָנִי חָרֵב וְיָבֵשׁ, וְרָזָא דְּמִלָּה (בְּרֵאשִׁית א, ט): יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה.

וְלֵית תַּרְעָא פְּתִיחָא אֶלָּא תַּרְעָא דְּדִמְעָה, וּמַאי אִיהִי בַּת עַיִן, דְּדִמְעָה מִינָהּ נַפְקָא, וַעֲלָהּ אִתְּמַר (תְּהִלִּים יז, ח): שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עָיִן, וּבָהּ וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה (שְׁמוֹת ב, ו), לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּיִרַחֵם עֲלֵיהּ בְּגָלוּתָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קב, יד): אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, בְּגִין דְּאִיהִי לַבַּת אֵשׁ דְּאִתְחַזְיָיא לְמֹשֶׁה בַּסְנֶה, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת ג, ב): וַיֵּרָא מַלְאַךְ יהו"ה אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה, אִיהִי בַּ"ת מִן בְּרֵאשִׁי"ת, וְדָא בְּרֵאשִׁית.

תִּקּוּנָא תְּרֵיסַר

[כז.] בְּרֵאשִׁי"ת מַאֲמַר קַדְמָאָה דְּכֹלָּא, כְּלִילָא מֵעֲשַׂר אֲמִירָן, וְאִיהִי ל"ב אלהי"ם דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית, וּמִסְטָרָא דִּשְׁמָאלָא אִתְיְיהִיבַת, דְּאִיהִי גְּבוּרָה אֶשָּׁא סוּמְקָא, וּבְגִין דָּא בְּלַבַּת אֵשׁ, וּמֹשֶׁה הֲוָה מִסְטָרָא דְּלֵיוָאֵי מִסְטָרָא דִּילֵיהּ מַמָּשׁ, וְאַמַּאי אִתְגַּלְיָא לֵיהּ בַּסְנֶה, לְאַחֲזָאָה דַּהֲוַת בְּדוּחֲקָא בֵּין הַקּוֹצִים, וְעִם כָּל דָּא וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ אֻכָּל, בְּגִין שׁוֹשַׁנִּים דְּאִנּוּן בְּנָהָא, דְּאִנּוּן יִשְׂרָאֵל, דַּהֲווֹ עֲתִידִין לְמֶהֱוֵי בְּגָלוּתָא בֵּין עֵרֶב רַב דְּאִנּוּן קוֹצִים, וְדָא אִיהוּ רָזָא (יִרְמְיָה מו, כח): כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה, וְאֹתְךָ לֹא אֶעֱשֶׂה כָלָה.

אַחֲזֵי לֵיהּ אַגְרָא דְּכַלָּה, דְּאִיהִי לַבַּת אֵשׁ בֵּין הַקּוֹצִים דְּאִנּוּן חַיָּיבַיָּא, כַּד דָּחֲקִין לִשְׁכִינְתָּא וְיִשְׂרָאֵל, אַגְרָא דִּלְהוֹן כַּלָּה, נַפְקָא שְׁכִינְתָּא כַּלָּה מִבֵּינַיְיהוּ, וְיֵיתֵי חָתָן בְּגִינָהּ, וְדָא אִיהוּ אַגְרָא דְּכַלָּה דּוּחֲקָא.

כג תמוז

וְיִפְרוֹק לוֹן מִן גָּלוּתָא בְּגִינָהּ, וְדוּחֲקָא דְּגָלוּתָא דְּעֶרֶב רַב לְיִשְׂרָאֵל מְמַהֵר לוֹן פּוּרְקָנָא, וְרִפְיוֹן דִּילְהוֹן מְעַכֵּב לוֹן לְיִשְׂרָאֵל פּוּרְקָנָא, בְּגִין דָּא אִתְחֲזֵי לֵיהּ לְמֹשֶׁה בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה, מִגּוֹ כּוּבִין.

כַּד אִתְקְרִיב תַּמָּן לְמֶחֱזֵי עוֹבָדָא דָּא, אָמַר לֵיהּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אַל תִּקְרַב הֲלֹם, שַׁל נְעָלֶיךָ (שְׁמוֹת ג, ה), הָכָא רָמֵז דְּאִתְפַּשַּׁט מִן גּוּפָא דִּילֵיהּ, דְּאִיהוּ נַעַל, לְגַבֵּי גּוּפָא אָחֳרָא דְּאִתְלַבַּשׁ כַּד אִתְקְרִיב, וְאִית מָאן דְּיֵימָא דְּאִיהוּ אִתְּתֵיהּ, וְכֹלָּא קְשׁוֹט דָּא וְדָא.

וְכֵן אַחֲזֵי לֵיהּ דְּבֵי מַקְדְּשָׁא דְּאִיהִי בִּנְיָנָא דְּבַר נַשׁ דְּעָתִיד לְאִתְחָרְבָא, וְיִתְבְּנֵי זִמְנָא אָחֳרָא עַל יְדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (חַגַּי ב, ט): גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן, בְּגִין דְּאִתְמַר בּוֹ (זְכַרְיָה ב, ט): וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאֻם יהו״ה חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב, אִתְמַר בְּבֵי מַקְדְּשָׁא בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יהו״ה.

וְאִתְמַר הָתָם לְגַבֵּי אָדָם (בְּרֵאשִׁית ב, כב): וַיִּבֶן יהו״ה אֱלֹהִי״ם אֶת הַצֵּלָע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם, דָּא חָכְמָה, וַיְבִאֶהָ אֶל הָאָדָם, דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דַּרְגָּא דְּמֹשֶׁה, וְהַאי צֵלָע אִיהוּ וַדַּאי כַּלַּת מֹשֶׁה, וַעֲלָהּ אִתְמַר וַיֵּרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יהו״ה בְּלַבַּת אֵשׁ, דְּאִיהִי בַּת יְחִידָה, דְּמִנָּהּ נָפִיק נְהוֹרָא דְּאוֹרַיְיתָא.

כְּגַוְונָא דָּא אִתְמַר (שְׁמוֹת ב, ו): וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד, וַתִּרְאֵהוּ דָּא שְׁכִינְתָּא, דַּהֲוָה בָּכֵי בְּגִינָהּ, מִיָּד וַתַּחְמֹל עָלָיו, וְדָא הוּא בִּבְכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֵם (יִרְמְיָה לא, ח), בְּתַחֲנוּנִים וַדַּאי, לְקַיְימָא וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֲקַבְּצֵךְ (יְשַׁעְיָה נד, ז).

בְּהַאי זִמְנָא כָּל חֵיוָן יִתְעָרוּן בְּקָלָא, וְעוֹפִין מְצַפְצְפִין בְּשִׁיר, לְקַבְלָא בְּרַתָּא בְּחֶדְוָה בְּנִגּוּנָא, לְקַבְלָא קְדוּשִׁין מֵהֲחָתָן, דְּאִנּוּן קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ וְכוּ' (שָׁם ו, ג), וְלֵית קְדוּשָׁה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, וְקִדּוּשִׁין אִנּוּן מִסִּטְרָא דְּחָכְמָה דְּאִיהוּ י', קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוֹ"ה רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ (יִרְמְיָה ב, ג), רֵאשִׁית וַדַּאי, וּמִתְבָּרְכִין בְּשֶׁבַע בִּרְכָאן מִסִּטְרָא דְּאִימָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי בְּרָכָה, וַעֲלָהּ אִתְּמַר (יְחֶזְקֵאל מד, ל): לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ, וְשֶׁבַע בִּרְכָאן אִנּוּן, בְּשַׁחֲרִית שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעַרְבִית שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ שְׁתַּיִם לְאַחֲרֶיהָ, וְאִנּוּן שֶׁבַע סְפִירָן דִּכְלִילָן בְּחָתָן וְכַלָּה, וְדָא אִיהוּ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר, הָא הָכָא קְדוּשָׁה וּבְרָכָה וְיִחוּד, בְּהַהוּא זִמְנָא אִתְעַר דָּוִד בְּכִנּוֹר דְּאִיהוּ מְנַגֵּן מֵאֵלָיו, בַּעֲשָׂרָה מִינֵי נִיגּוּנִין, קַדְמָאָה בְּאַשְׁרֵי וְדָא בְּרֵאשִׁית.

תִּקּוּנָא תְּלֵיסַר

בְּרֵאשִׁית תַּמָּן אַשְׁרֵ"י, וְדָא אִיהוּ אַשְׁרֵי הָאִישׁ, וְאִיהוּ אהי"ה אֲשֶׁר אהי"ה, רֵישָׁא לְכָל [כז:] רֵישִׁין, וַעֲלָהּ אִתְּמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ו): רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל וְדָא תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא, וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן דָּא תְּפִלִּין דְּיָד, וּבֵיהּ מְשַׁבְּחִין לְבַת בְּהַאי אַשְׁרֵי, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ל, יג): בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָּנוֹת.

מַאן זָכֵי לְאַעְלָא תַּמָּן, אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים (תְּהִלִּים א, א), דְּאִיהִי עֵצָה בִּישָׁא מִסִּטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע.

כד תמוז

וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד, מַאן דֶּרֶךְ חַטָּאִים הַהִיא דְּאִתְמַר בָּהּ (מִשְׁלֵי ל, כ): כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת, אָכְלָה וּמָחֲתָה פִּיהָ וְגוֹמֵר, וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב, מַאן מוֹשַׁב לֵצִים, דָּא לִילִי"ת אִימָּן דְּעֶרֶב רַב, דְּאִיהִי מְטַמְּאָה כְּנִדָּה בְּמוֹשָׁבָהּ, וְכֵן עֶרֶב רַב מְטַמְּאִין בְּמוֹשָׁבָם לְצַדִּיקַיָּא דְּיָתְבִין בֵּינַיְיהוּ כְּנִדָּה.

וּמָאן דְּאִתְדַּבַּק בְּהַאי אַשְׁרֵי, דְּאִיהוּ כִּתְרָא וְרֵישָׁא דְּאוֹרַיְיתָא, אִתְמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים א, ג): וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מָיִם, וְדָא עֵץ חַיִּים, דְּאִתְמַר בֵּיהּ וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל, וְהַאי תִּקּוּנָא קַדְמָאָה.

תִּנְיָינָא בְּשִׁיר דָּא חָכְמָה, שָׁר י׳, וּתְלַת יוּדִי"ן אִנּוּן י׳ י׳ י׳, וְאִנּוּן רֵישָׁא וְסוֹפָא וְאֶמְצָעִיתָא דְּאָת י׳, וְאִנּוּן רְמִיזִין בִּשְׁמָא סְתִים דְּאִיהוּ יו"ד ה"י וא"ו ה"י, בְּאִלֵּין תְּלַת שַׁבַּח דָּוִד מַלְכָּא לִבְרָתָא דְּמַלְכָּא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קכא, א): שִׁיר לַמַּעֲלוֹת, ל׳ מַעֲלוֹת אִנּוּן וַדַּאי, אִנּוּן תְּלָתִין דַּרְגִין, דִּבְהוֹן בְּרָתָא סָלְקָא לְגַבֵּי אַבָּא.

בְּחָמֵשׁ נִימִין דִּכְנוֹר, דְּאִנּוּן חָמֵשׁ אַזְכָּרוֹת דְּאַדְכִּיר חָמֵשׁ זִמְנִין יהו"ה בְּהַאי מִזְמוֹר, חַד עֶזְרִי מֵעִם יהו"ה, ב׳ יהו"ה שֹׁמְרֶךָּ, ג׳ יהו"ה צִלְּךָ, ד׳ יהו"ה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע, ה׳ יהו"ה יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ, וּבְהוֹן מַלְכָּא אָמַר לְגַבֵּי כַּלָּה, צַהֲלִי קוֹלֵךְ בַּת גַּלִּים (יְשַׁעְיָה י, ל), בַּת עֲשָׂרָה גַּלְגַּלִּים, דְּסָלִיק בְּהוֹן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, בַּעֲשָׂרָה מִינֵי נִגּוּנִין.

וּבְאַרְבַּע חֵינָן דְּסָלִיק יהו"ה, בְּשִׁיר פָּשׁוּט, כָּפוּל, מְשׁוּלָּשׁ, מְרוּבָּע, דְּאִיהוּ יהו"ה, דְּקוֹלוֹ סָלְקָא כְּגַלֵּי יַמָּא, וְגַלֵּי יַמָּא דִּלְעֵילָּא אִנּוּן

עֲשָׂרָה גַּלְגַּלִּין, וַעֲלַיְהוּ אִתְּמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יד): יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ, בְּתֵרִין דְּרוֹעִין דִּבְרַתָּא.

וּבְהוֹן שִׁית פִּרְקִין, וְאִנּוּן שִׁית דַּרְגִּין דְּכָרְסַיָּא, שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא, וְכַד סָלִיק וֹ׳ בְּהוֹן, יִתְעָרוּן לְגַבֵּיהּ לְקַבְּלָא לֵיהּ שְׂרָפִים בְּגַדְפַּיְיהוּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה ו, ב): שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם וְגוֹמֵר, וּמָאן דְּסָלִיק עַל גַּדְפַּיְיהוּ וּפָרַח בְּהוֹן אִיהוּ וֹ׳, כְּלִיל שִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וּבְגִינֵיהּ אִתְּמַר (קֹהֶלֶת י, כ): כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם וְגוֹמֵר.

וְכַד סָלְקָא בְּרַתָּא סָלְקָא בְּתֵרִין דְּרוֹעוֹי דְּאִנּוּן חֶסֶד וּגְבוּרָה, דִּבְהוֹן שִׁית פִּרְקִין דְּאִיהוּ וֹ׳, וְרָזָא דְּמִלָּה שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ו).

כַּד סָלְקָא הַאי שִׁיר, סָלְקָא בְּשִׁית תֵּיבִין דְּאִנּוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר, וְכַד נָחֲתָא, נָחֲתָא בְּשִׁית, דְּאִנּוּן בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וְנִגּוּנָא כַּד סָלִיק סָלִיק בְּשִׁית, וְכַד מָאִיךְ מָאִיךְ בְּשִׁית, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (שָׁם ה, טו): שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ.

וַעֲשָׂרָה גַּלְגַּלִּין אִנּוּן י׳, דְּאִנּוּן לָקְבֵל עֲשַׂר אֶצְבְּעָאן דְּבָטְשִׁין בְּנִגּוּנָא, חֲמֵשׁ בְּחָמֵשׁ, וְאִנּוּן ה״ה, דְּסָלְקִין בִּי׳ בְּשִׁית דַּרְגִּין דְּאִיהוּ וֹ׳, בֵּיהּ סָלְקִין וְנָחֲתִין, וְאִיהוּ כְּגַוְונָא דְּסֻלָּם, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית כח, יב): וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְגוֹמֵר, וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אלהי״ם עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ, וְכֹלָּא יהו״ה, יו״ד ה״א וא״ו ה״א, י״ד, וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָד (שְׁמוּאֵל א׳ יט, ט), וֹ׳ אִיהוּ גּוּפָא, גַּדְפּוֹי ה״ה, רֵישָׁא דִּילֵיהּ י׳, בֵּיהּ סָלִיק קָלָא דְּנִגּוּנָא.

כה תמוז

וְעוֹד ו׳ אִיהִי מְנַרְתָּא, ה׳ ה׳ שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנוֹרָה מִצַּדָּהּ הָאֶחָת וְגוֹמֵר (שְׁמוֹת כה, לב), ו׳ מְנוֹרָה בְּאֶמְצַע, נֵר עַל רֵישֵׁיהּ י׳, כַּד שַׂרְיָא בְּאָת ו׳ אִתְעֲבִיד ז׳, וְרָזָא דְּמִלָּה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת (בַּמִּדְבָּר ח, ב).

לָקֳבֵל מְנַרְתָּא דְּאִיהִי ו׳, וְשִׁית קְנֵי מְנַרְתָּא דְּאִנּוּן ה׳ ה׳, שִׁית וָוִי״ן, וְרָזָא דְּמִלָּה שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוּצָקוֹת (זְכַרְיָה ד, ב), עַד דְּסָלְקִין לִי״ד, דְּאִיהוּ יהו״ה יו״ד ה״א וא״ו ה״א, וְדָא אִיהוּ וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָד, י״ד לָקֳבֵל י״ד, וְסָלְקָא ה׳ בְּאָת ו׳, וּלְבָתַר סָלִיק ו׳ בְּי׳, שִׁית זְמִנִין עֶשֶׂר, עַד דְּסָלִיק לְשִׁתִּין, וְאִנּוּן אַתְוָון הַדְּבֵקוּת בִּקְרִיאַת שְׁמַע, דִּבְגִינַיְיהוּ אִתְּמַר כָּל הַמֵּשִׂים רֵיוַח בֵּין הַדְּבֵקִים מְצַנְּנִים [כח.] לֵיהּ גֵּיהִנָּם.

וּשְׁלֹמֹה עֲלַיְיהוּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, ז): הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ, וְאִנּוּן נָטְרִין עַרְסֵיהּ, וּלְקָבְלַיְיהוּ (שָׁם ו, ח): שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, אִלֵּין דְּכוּרִין, וְאִלֵּין נוּקְבִין, אִלֵּין דִּקְרִיאַת שְׁמַע דְּתַקִּין מִשֶּׁה דְּכוּרִין, אִלֵּין דִּשְׁלֹמֹה נוּקְבִין, וְאִלֵּין בֵּית קִבּוּל לְאִלֵּין, דַּרְגִּין דִּשְׁלֹמֹה אִנּוּן בֵּית קִבּוּל לְדַרְגִּין דְּמֹשֶׁה, וְכַד מִתְחַבְּרָן כֻּלָּא כְּאֶחָד, שְׁלֹמ״ה אִתְהַפַּךְ לְמֹשֶׁ״ה.

בְּתִיקוּנִין דְּאַרְבַּע אַתְוָון אִתַּקַּן שִׁיר, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אלהי״ם וְגוֹמֵר, סָלְקִין תְּרִין וְאִנּוּן י״ה, וְנָחֲתִין תְּרִין וְאִנּוּן ו״ה, וְכֵן גַּלְגַּלֵּי יַמָּא סָלְקִין בְּעֶשֶׂר, וְאִנּוּן יו״ד ה״א וא״ו ה״א, וְאַרְבַּע חֵיוָון, כַּד סָלְקָא בְּרַתָּא בְּשִׁיר, נִשְׁרָא נָטִיל י׳ בְּפִימָא וְעַל רֵישָׁהָא, ו׳ בְּגוּפָא, ה״ה בְּגַדְפָּהָא, אָדָ״ם יו״ד ה״א וא״ו ה״א רְכִיב עַל כֻּלָּא, וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, דָּא סְלִיק עַל כֻּלָּא, וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל

הַיְמִין לְאַרְבַּעְתָּם דָּא יהו״ה, וּפְנֵי שׁוֹר, וּפְנֵי נֶשֶׁר, אִנּוּן מֶרְכָּבָה לִשְׁמָא דְּיהו״ה, וְאָדָם עַל כֻּלָּא.

בְּזִמְנָא דְּאִיהִי סָלְקָא בְּכָל אִלֵּין תִּקּוּנִין, אִיהוּ מְשַׁבַּח לָהּ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם ד, ג): כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה, הָא תְּרֵין מִינֵי נִגּוּנִין דְּשַׁבַּח דָּוִד מַלְכָּא, בְּאַשְׁרֵי בְּשִׁיר.

תְּלִיתָאָה בַּבְּרָכָה וְדָא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, וַעֲלָה אִתְּמַר (תְּהִלִּים קג, א): בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יהו״ה, מֵהַאי אִתְּיְהִיבַת בְּבַר נַשׁ נִשְׁמַת חַיִּים, דְּאִתְּמַר בָּהּ חֲמִשָּׁה תִּקּוּנִין, מַה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זָן כָּל עָלְמָא, הָכִי נִשְׁמָתָא זָנַת כָּל גּוּפָא, מַה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה, הָכִי נִשְׁמָתָא רוֹאָה וְאֵינָהּ נִרְאֵית, מַה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּחַדְרֵי חֲדָרִים, הָכִי נִשְׁמָתָא יוֹשֶׁבֶת בְּחַדְרֵי חֲדָרִים, מַה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מָלֵא כָּל הָעוֹלָם הָכִי נִשְׁמָתָא מְלֵאָה אֶת כָּל הַגּוּף, מַה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּן אֶת כָּל הָעוֹלָם, הָכִי נִשְׁמָתָא דָּנָה אֶת גּוּפָא, וְרָזָא דְּנִשְׁמָתָא דְּאִיהִי שָׁוָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּא בִּינָה, מ״י, וַעֲלָה אִתְּמַר (יְשַׁעְיָה מ, כה): וְאֶל מִי תְדַמְּיוּנִי וְאֶשְׁוֶה, אֶל מִי וַדַּאי, וְהָא אוּקְמוּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין, חֲמִשָּׁה דְּבָרִים אִלֵּין, חֲמִשָּׁה וַדַּאי, בְּגִין דְּאִנּוּן מִסְטְרָא דְּה׳ עִלָּאָה.

כו תמוז

וְאִנּוּן כֻּלְּהוּ תִּקּוּנִין בְּלֵב, כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין הַלֵּב מֵבִין, הַלֵּב רוֹאֶה, הַלֵּב שׁוֹמֵעַ, הָא תְּלַת, ה׳ אִיהִי חָמֵשׁ, וְרוּחָא דְּפִימָא דְּסָלִיק בָּהּ קָלָא וַאֲמִירָה וְדִבּוּרָא דָּא ו׳, עַרְקִין דִּלְבָּא אִנּוּן כַּחֲיָילִין בָּתַר מַלְכֵּהוֹן.

וְרָזָא דְּמִלָּה (יְחֶזְקֵאל א, יב): אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ, הָכִי מִתְנַהֲגִין עַרְקִין דִּלְבָּא לְגַבֵּי רוּחָא, הֲרֵי לָךְ רוּחַ בְּלֵב, דְּנָפִיק מֵאֻזֶן שְׂמָאלָא דִּלְבָּא, וְאִיהוּ הֲוָה רוּחַ צְפוֹנִית דְּבָטַשׁ בְּכִנּוֹר דְּדָוִד, וּבְהַאי רוּחָא הֲוָה בָּטַשׁ בְּחָמֵשׁ נִימִין דְּכִנּוֹר, דְּאִנּוּן חָמֵשׁ כַּנְפֵי רֵיאָה, וּבְקָנֶה סָלִיק קוֹל לְלִבָּא, וְאִיהוּ אֵשׁ אוֹכְלָא, מֵאוּדְנָא יְמִינָא דְּלִבָּא דְּאִיהִי כְּלַפֵּי כָּבֵד, וּמְנִיהּ נָפִיק דִּבּוּר, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יִרְמְיָה כג, כט): הֲלוֹא כֹה דְּבָרִי כָּאֵשׁ, וְאִי לָאו כַּנְפֵי רֵיאָה דְּנָשְׁבִין עַל לִבָּא, הֲוָה אוֹקִיד כָּל גּוּפָא. מַחֲשָׁבָה בְּלִבָּא וְדָא י׳, דְּה׳ ה׳ אִנּוּן אֲמִירָה וְדִבּוּרָא, ו׳ קָלָא כְּלִיל כֻּלָּא.

וְרִבִּיעָאָה בְּמִזְמוֹר, וְדָא הוּא דְּרוֹעָא יְמִינָא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים צח, א): מִזְמוֹר שִׁירוּ לַיהו״ה שִׁיר חָדָשׁ כִּי נִפְלָאוֹת עָשָׂה הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ, וַעֲלָה אִתְּמַר (שָׁם ס, ז): הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ, וְאִיהוּ בְּגָלוּתָא עִם שְׁכִינְתָּא, וְאִיהוּ תְּמִיךְ לָהּ, וְרָזָא דְּמִלָּה (יְשַׁעְיָה נג, א): וּזְרוֹעַ יהו״ה עַל מִי נִגְלָתָה, וּבֵיהּ אוֹמָאָה דְּפוּרְקָנָא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם סב, ח): נִשְׁבַּע יהו״ה בִּימִינוֹ וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ, וְעוֹד (רוּת ג, יג): חַי יהו״ה שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר.

וְאַמַּאי אִתְקְרֵי זְרוֹעַ יהו״ה, בְּגִין דְּכַף הַיָּד בֵּיהּ י׳, חָמֵשׁ אֶצְבְּעָאן ה׳, קָנֶה דִּימִינָא דְּאִיהוּ דְּרוֹעָא ו׳, כָּתֵף בֵּיהּ ה׳, וְדָא עַמּוּדָא

דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִתְקַשַּׁר בִּימִינָא, לְאַקָּמָא בֵּיהּ שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, וּמֹשֶׁה דְּאִיהוּ דְּיוּקְנָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אִתְּמַר בֵּיהּ (יְשַׁעְיָה סג, יב): מוֹלִיךְ לִימִין מֹשֶׁה זְרוֹעַ תִּפְאַרְתּוֹ, וְאִיהוּ בּוֹקֵעַ מַיָּא דְּאוֹרַיְיתָא לְגַבֵּי זֶרַע אַבְרָהָם דְּאִיהוּ יְמִינָא, לְמֶהֱוֵי לֵיהּ שֵׁם עוֹלָם, [כח:] וְאִתְקַשַּׁר בְּהּ׳ דְּאַבְרָהָם, דְּאִיהוּ חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, וּבָהּ אִשְׁתַּלִּים מֹשֶׁה, וּמִיָּד דְּאִשְׁתַּלִּים אִתְגַּלְיָא עֲלֵיהּ יְמִינָא, וְדָא הוּא (יְשַׁעְיָה נג, א): וּזְרוֹעַ יהו״ה עַל מִי נִגְלָתָה.

חֲמִשָּׁאָה בְּנִגּוּן, בְּגִין דְּהַאי נִגּוּן סָלִיק מִנַּיְהּ כַּמָּה נְגִינוֹת, עוּלֵימָן מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, דְּמִתַּמָּן רוּחַ צָפוֹן הֲוָה נָחֲתָא בְּכִנּוֹר דָּוִד וַהֲוָה מְנַגֵּן מֵאֲלָיו, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (מְלָכִים ב׳ ג, טו): וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וגו׳מֵר.

וּמִתַּמָּן רְעָמִין נָפְקִין, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (אִיּוֹב כו, יד): וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ מִי יִתְבּוֹנָן, וּמִתַּמָּן (יְשַׁעְיָה כד, יט): רֹעָה הִתְרֹעֲעָה הָאָרֶץ בְּתִרוּעָה, מִסִּטְרָא דְּמַטֵּה כְּלַפֵּי חֶסֶד, מוֹט הִתְמוֹטְטָה אָרֶץ בְּתִקִיעָה, פּוֹר הִתְפּוֹרְרָה אֶרֶץ בִּשְׁבָרִים, בְּהַהוּא זִמְנָא תִּלַּת אֲבָהָן מִתְקַשְּׁרִין בִּגְבוּרָה, וְאִתְעֲבִידוּ בָּהּ תְּרוּעָה שְׁבָרִים תְּקִיעָה, וּבְהוֹן רֹעָה הִתְרוֹעֲעָה וְגוֹמֵר, וְדָא יְהֵא בְּסוֹף יוֹמַיָּא, וְכָל אָתַיִן אִלֵּין בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל יְהוֹן, בְּגִין דְּתַמָּן חֻבְרוֹן דַּאֲבָהָן תַּמָּן קְבוּרִים.

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.




הודפס לזכות

ליאל ז׳אן בן אהובה
וחנה בת לאה מרים הי״ו

אור בן חנה ותהילה בת
אזמרלדה הי״ו

וכל נשמות ישראל הזקוקים להפקד
בדבר ישועה ורחמים שיפקדו בזרע
של קיימא בקרוב, אמן כן יהי רצון!

ולהבדיל לעילוי נשמת:

יהודה ליאון בן יעקב
וקוטה ז״ל

נפ׳ ח״י ניסן תשפ״ו

ת.נ.צ.ב.ה.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת מטות מסעי

כ	יום ראשון	עלות השחר (72 דק') ... 4:23 נץ החמה ..... 5:35 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:13 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:09	סו"ז תפילה ..... 10:20 חצות היום ..... 12:43 שקיעה ..... 7:49 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:02	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין סו **ירושלמי:** בבא מציעא כ **תוספתא:** נזיר ג **נ"ך:** יהושע יז **משניות:** בבא קמא ה **זהר:** שמות א עמ' רעג-רעד	5
כא	יום שני	עלות השחר (72 דק') ... 4:24 נץ החמה ..... 5:36 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:13 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:09	סו"ז תפילה ..... 10:21 חצות היום ..... 12:43 שקיעה ..... 7:48 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:01	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין סז **ירושלמי:** בבא מציעא כא **תוספתא:** נזיר ד **נ"ך:** יהושע יח **משניות:** בבא קמא ו **זהר:** שמות א עמ' רעה-רעו	6
כב	יום שלישי	עלות השחר (72 דק') ... 4:24 נץ החמה ..... 5:36 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:14 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10	סו"ז תפילה ..... 10:21 חצות היום ..... 12:43 שקיעה ..... 7:48 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:01	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין סח **ירושלמי:** בבא מציעא כב **תוספתא:** נזיר ה **נ"ך:** יהושע יט **משניות:** בבא קמא ז **זהר:** שמות א עמ' רעז-רעח	7
כג	יום רביעי	עלות השחר (72 דק') ... 4:25 נץ החמה ..... 5:37 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:14 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10	סו"ז תפילה ..... 10:21 חצות היום ..... 12:43 שקיעה ..... 7:48 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:01	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין סט **ירושלמי:** בבא מציעא כג **תוספתא:** נזיר ו **נ"ך:** יהושע כ **משניות:** בבא קמא ח **זהר:** שמות א עמ' רעט-רפ	8
כד	יום חמישי	עלות השחר (72 דק') ... 4:25 נץ החמה ..... 5:37 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:15 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10	סו"ז תפילה ..... 10:21 חצות היום ..... 12:43 שקיעה ..... 7:48 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:01	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין ע **ירושלמי:** בבא מציעא כד **תוספתא:** סוטה א **נ"ך:** יהושע כא **משניות:** בבא קמא ט **זהר:** שמות א עמ' רפא-רפב	9
כה	יום שישי	עלות השחר (72 דק') ... 4:26 נץ החמה ..... 5:38 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:15 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11	סו"ז תפילה ..... 10:22 חצות היום ..... 12:43 שקיעה ..... 7:48 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:01	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין עא **ירושלמי:** בבא מציעא כה **תוספתא:** סוטה ב **נ"ך:** יהושע כב **משניות:** בבא קמא י **זהר:** שמות א עמ' רפג-רפד	10
	הדלקת נרות (40 דק'): **7:08** (20 דק'): **7:28**				
כו	שב"ק	**שבת קודש פרשת מטות מסעי, מברכין חודש מנחם אב** עלות השחר (72 דק') ... 4:27 נץ החמה ..... 5:39 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:16 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11	סו"ז תפילה ..... 10:22 חצות היום ..... 12:44 שקיעה ..... 7:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 9:00	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין עב **ירושלמי:** בבא מציעא כו **תוספתא:** סוטה ג **נ"ך:** יהושע כג **משניות:** בבא מציעא א **זהר:** שמות א עמ' רפה-רפו	11
	מוצש"ק לשיטת ר"ת: 9:00				

המולד יהיה בליל רביעי בשעה 7, 30 דקות ו-17 חלקים

מָה שֶּׁמִּלָּה טוֹבָה יָכוֹל לִפְעֹל וּלְהַצִּיל בֶּן אָדָם,
כָּל הַכֶּסֶף שֶׁבָּעוֹלָם וְכָל הוֹן דְּעָלְמָא לֹא יָכוֹל לִפְעֹל !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)